

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Avaldamismärge:

Riigikogu
seadus
algtekst
RT I 1999, 101, 903

Tulumaksuseadus

Vastu võetud 15.12.1999

Välja kuulutatud
Vabariigi Presidendi 27. detsembri 1999. a otsusega nr 709

1. peatükk
ÜLDSÄTTED

§ 1. Maksu objekt

- (1) Tulumaksuga maksustatakse maksumaksja tulu, millest on tehtud seadusega lubatud mahaarvamised.
- (2) Paragrahvis 48 sätestatud tulumaksuga maksustatakse füüsilisele isikule tehtud erisoodustused.
- (3) Paragrahvides 49–52 sätestatud tulumaksuga maksustatakse residendist juriidilise isiku poolt tehtud kingitused ja annetused, makstud dividendid ja muud kasumieraldised, ettevõtlusega mitteseotud kulud ja tehingud.
- (4) Paragrahvis 53 sätestatud tulumaksuga maksustatakse mitteresidendi poolt püsiva tegevuskoha kaudu tehtud erisoodustused, kingitused ja annetused, kasumieraldised ning ettevõtlusega mitteseotud kulud.

§ 2. Maksumaksja

- (1) Paragrahvi 1 lõikes 1 nimetatud tulumaksu maksjaks on füüsiline isik ja mitteresidendist juriidiline isik, kes saab maksustamisele kuuluvat tulu.
- (2) Paragrahvi 1 lõikes 2 nimetatud tulumaksu maksjaks on füüsilisest isikust tööandja, residendist juriidiline isik, Eestis püsivat tegevuskohta omav või tööandjana tegutsev mitteresident või Eesti riigi- või kohaliku omavalitsusüksuse asutus, kes teeb maksustatavaid erisoodustusi.
- (3) Paragrahvi 1 lõikes 3 nimetatud tulumaksu maksjaks on residendist juriidiline isik.
- (4) Paragrahvi 1 lõikes 4 nimetatud tulumaksu maksjaks on mitteresidendist juriidiline isik, kellel on Eestis registreeritud püsiv tegevuskoht (§ 7).

§ 3. Maksustamisperiood

- (1) Paragrahvi 1 lõikes 1 nimetatud tulumaksu maksustamisperiood on kalendriaasta.
- (2) Paragrahvi 1 lõigetes 2–4 nimetatud tulumaksu maksustamisperiood on kalendrikuu.

§ 4. Maksumäärad

- (1) Paragrahvi 1 lõikes 1 nimetatud tulumaksu määr on 26%, välja arvatud lõikes 2 ning § 43 lõikes 4 nimetatud juhtudel.
- (2) Paragrahvis 21 nimetatud tulu puhul on tulumaksu määr 10%.
- (3) Paragrahvi 1 lõigetes 2–4 nimetatud tulumaksu määr on $\frac{26}{74}$.

§ 5. Maksu laekumine

- (1) Paragrahvi 1 lõikes 1 nimetatud tulumaks laekub järgmiselt:
 - 1) mitteresidendi poolt makstud või temalt kinnipeetud tulumaks laekub riigile;
 - 2) residendist füüsilise isiku poolt makstud või temalt kinnipeetud tulumaksust laekub 44% riigile ning 56% maksumaksja elukohajärgsele kohalikule omavalitsusüksusele.

(2) Maksumaksja elukohaks loetakse Maksuameti poolt peetavasse maksumaksjate ja maksu kinnipidajate riiklikku registrisse kantud elukoht.

(3) Paragrahvi 1 lõigetes 2–4 nimetatud tulumaks laekub riigile.

2. peatükk

SEADUSES KASUTATAVAD PÕHIMÕISTED

§ 6. Resident

(1) Füüsiline isik on resident, kui tema alaline elukoht on Eestis või kui ta viibib Eestis maksustamisperioodi jooksul 183 päeva või rohkem. Samuti on resident välisteenistuses viibiv Eesti riigiteenistuja. Residentist füüsiline isik maksab tulumaksu kõikidelt nii Eestis kui väljaspool Eestit saadud, nii §-des 13–22 loetletud kui ka loetlemata tuludelt.

(2) Juriidiline isik on resident, kui ta on asutatud Eesti seaduse alusel. Residentist juriidiline isik maksab tulumaksu §-des 48–52 nimetatud maksuobjektilt ning peab kinni tulumaksu §-s 41 loetletud väljamaksetelt.

(3) Mitteresident on lõigetes 1 või 2 nimetamata füüsiline või juriidiline isik. Mitteresident maksab tulumaksu ainult Eesti tuluallikast saadud tulult vastavalt §-s 29 sätestatule. Mitteresidentist juriidilise isiku tulude deklareerimine ja maksustamine, tulumaksu kinnipidamine ja tasumine toimub samadel tingimustel ja korras nagu mitteresidentist füüsilise isiku puhul, kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti.

(4) Eesti äriregistrisse kantud välismaa äriühingu filiaali ning Maksuameti kohalikus asutuses registreeritud mitteresidentist juriidilise isiku muu püsiva tegevuskoha (§ 7) tulu maksustatakse vastavalt §-le 53. Nimetatud mitteresidendi suhtes ei kohaldata käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatut.

(5) Kui välislepingus on mitteresidendi tulumaksuga maksustamisel või tulumaksu kinnipidamisel ette nähtud seaduses sätestatud soodsamad tingimused, kohaldatakse välislepingu sätteid.

§ 7. Püsiv tegevuskoht

(1) Püsiv tegevuskoht on igasugune koht, mille kaudu toimub täielikult või osaliselt mitteresidendi püsiv majandustegevus Eestis, sealhulgas:

- 1) filiaal;
- 2) juhtimiskeskus, kontor, tehas või töökoda;
- 3) ehitusplats, ehitus-, seadmestamis- või montaažitööde koht;
- 4) koht, kus toimub loodusvara uurimine või kasutuselevõtmine, samuti nendega seotud järelevalvealane tegevus;
- 5) koht, kus toimub teenuste (sealhulgas juhtimis- ja konsultatsiooniteenuste) osutamine.

(2) Kui Eestis tegutseb mitteresidendi esindaja, kes on volitatud tegema ja korduvalt teeb mitteresidendi nimel tehinguid, loetakse, et mitteresidendil on Eestis püsiv tegevuskoht selle esindaja poolt mitteresidendi nimel tehtud tehingute osas.

(3) Mitteresidendi tulu, mida ta saab Eestis asuva püsiva tegevuskoha kaudu, arvestatakse kui tulu, mida see püsiv tegevuskoht oleks võinud saada iseseisva maksumaksjana, kes tegutseb samade või sarnaste tingimuste alusel samadel või sarnastel tegevusaladel ja on täiesti iseseisev mitteresidendi suhtes, kelle püsiv tegevuskoht see on.

§ 8. Seotud isikud

Isikud on omavahel seotud, kui:

- 1) isik on teise isiku abikaasa, otsejoones sugulane, õde või vend, õe või venna alaneja sugulane, abikaasa otsejoones sugulane, abikaasa õde või vend;
- 2) isikud on ühte kontserni kuuluvad äriühingud äriseadustiku (RT I 1995, 26–28, 355; 1998, 91–93, 1500; 1999, 10, 155; 23, 355; 24, 360; 57, 596) § 6 tähenduses;
- 3) isikule kuulub üle 10% juriidilise isiku aktsia- või osakapitalist, häälte koguarvust või õigusest juriidilise isiku kasumile;
- 4) isikule kuulub koos teiste temaga seotud isikutega kokku üle 50% juriidilise isiku aktsia- või osakapitalist, häälte koguarvust või õigusest juriidilise isiku kasumile;
- 5) üle 50% juriidiliste isikute aktsia- või osakapitalist, häälte koguarvust või õigusest juriidiliste isikute kasumile kuulub ühele ja samale isikule;
- 6) isikutele kuulub üle 25% ühe ja sama juriidilise isiku aktsia- või osakapitalist, häälte koguarvust või õigusest juriidilise isiku kasumile;
- 7) juriidiliste isikute juhatuse või muu juhatust asendava organi kõik liikmed on ühed ja samad isikud;
- 8) isik on teise isiku töötaja, töötaja abikaasa või otsejoones sugulane;
- 9) isik on juriidilise isiku juhtimis- või kontrollorgani liige (§ 9), juhtimis- või kontrollorgani liikme abikaasa või otsejoones sugulane.

§ 9. Juriidilise isiku juhtimis- ja kontrollorgan

(1) Juriidilise isiku juhtimis- või kontrollorgan on igasugune volitatud organ või isik, kellel on tulenevalt vastava juriidilise isiku kohta käivast seadusest, ühingulepingust, põhikirjast või muust juriidilise isiku tegevust reguleerivast õigusaktist õigus osaleda juriidilise isiku tegevuse juhtimisel või juhtorgani tegevuse kontrollimisel.

(2) Juhtimis- või kontrollorganiks on muu hulgas juhatus, nõukogu, täis- või usaldusühingut esindama volitatud osanik, prokurist, asutaja, likvideerija, pankrotihaldur, audiitor, revident või revisjonikomisjon. Samuti loetakse juhtimisorganiks välismaa äriühingu filiaali juhatajat ning Maksuameti kohalikus asutuses registreeritud püsiva tegevuskoha (§ 7) tegevjuhti.

(3) Lõigetes 1 ja 2 sätestatud kohaldatakse nii avalik- kui eraõiguslike, nii residendist kui ka mitteresidendist juriidiliste isikute suhtes.

§ 10. Madala maksumääraga territoorium

(1) Madala maksumääraga territoorium on välisriik või välisriigis asuv iseseisva maksujurisdiktsiooniga territoorium, kus ei ole kehtestatud juriidilise isiku teenitud või jaotatud kasumilt võetavat maksu või kus sellise maksu suurus on väiksem kui $\frac{2}{3}$ tulumaksust, mida Eesti residendist füüsiline isik peaks maksma niisama suurelt ettevõtlustulult vastavalt käesolevale seadusele, arvestamata §-des 23–28 lubatud mahaarvamisi.

(2) Madala maksumääraga territooriumil asuvaks ei loeta sellist juriidilist isikut, kelle aastatulust üle 50% on saadud:

- 1) kaupade tootmisest juriidilise isiku asukohamaal;
- 2) tema omandis olevate ja juriidilise isiku asukohamaa registrisse kantud laevade prahtimisest.

(3) Vabariigi Valitsus koostab nimekirja territooriumidest, mida ei loeta madala maksumääraga territooriumideks, olenemata lõigetes 1 ja 2 sätestatust.

§ 11. Tulumaksusoodustusega mittetulundusühingute ja sihtasutuste nimekiri

(1) Vabariigi Valitsuse korraldusega kinnitatakse tulumaksusoodustusega mittetulundusühingute ja sihtasutuste nimekiri (edaspidi *nimekiri*).

(2) Kirikute ja koguduste seaduse (RT I 1993, 30, 510; 44, 637; 1994, 28, 425) alusel asutatud ning Eesti kirikute, koguduste ja koguduste liitude registrisse kantud juriidiline isik loetakse käesoleva seaduse mõttes tulumaksusoodustusega mittetulundusühinguks nimekirja kandmata. Samadel tingimustel loetakse tulumaksusoodustusega mittetulundusühinguteks erakonnad. Nimetatud isikute suhtes ei kohaldata lõigetes 3–7 sätestatut.

(3) Nimekirja kantakse mittetulundusühing (välja arvatud mittetulundusühistu) ja sihtasutus, mille tegevuse eesmärgiks on heategevuslik teaduse, kultuuri, hariduse, spordi, tervishoiu, sotsiaalhoolekande, loodushoiu, vähemusrühvuste kultuuriautonoomia või kirikute, koguduste või usuühingute toetamine avalikes huvides ning mis vastab alljärgnevatele tingimustele:

- 1) ühing või sihtasutus ei jaga oma vara ega anna materiaalset abi või rahaliselt hinnatavaid soodustusi oma asutajatele, liikmetele, juhtimis- või kontrollorganite liikmetele (§ 9) ega eelloetletud isikute abikaasale, otsejoones sugulasele, õele, vennale, õe või venna alanejale sugulasele, abikaasa otsejoones sugulasele, abikaasa õele või vennale;
- 2) ühingu või sihtasutuse lõpetamisel antakse pärast võlausaldajate nõuete rahuldamist allesjäänud vara üle samalaadsete eesmärkidega mittetulundusühingule või sihtasutusele, avalik-õiguslikule juriidilisele isikule, riigile või kohalikule omavalitsusüksusele;
- 3) ühingu või sihtasutuse halduskulud ei tohi ületada määra, mis on õigustatud tegevuse iseloomu ja põhikirjaliste eesmärkidega;
- 4) ühing või sihtasutus ei maksa oma töötajatele ega juhtimis- või kontrollorgani liikmetele (§ 9) suuremat tasu, kui makstakse samasuguse töö eest ettevõtluses.

(4) Lõike 3 punktis 1 toodud tingimus ei kehti sotsiaalhoolekande toetamise ja puuetega inimeste ühingu suhtes.

(5) Nimekirja ei kanta mittetulundusühingut ja sihtasutust:

- 1) mille põhitegevuseks on ettevõtlus või mis kasutab ettevõtlustulu põhikirjavälistel eesmärkidel;
- 2) millel on ajatamata maksuvõlg;
- 3) mis on lõpetamisel või mille suhtes on algatatud pankrotimenetlus;
- 4) mille poolt nimekirja kandmiseks esitatud dokumendid ei vasta õigusaktides kehtestatud nõuetele.

(6) Vabariigi Valitsusel on õigus kustutada mittetulundusühing või sihtasutus nimekirjast, kui selgub, et mittetulundusühing või sihtasutus ei vasta lõikes 3 toodud tingimustele või kui ilmnevad lõikes 5 nimetatud asjaolud või

- 1) kui mittetulundusühing või sihtasutus ei ole esitanud maksuhaldurile aruandeid ja maksudeklaratsioone õigusaktidega ettenähtud tähtaegadel ja korras või
- 2) kui mittetulundusühing või sihtasutus ei ole asukohajärgsele Maksuameti kohalikule asutusele teatanud oma põhikirjas tehtud muudatustest 30 päeva jooksul, alates muudatuse kohta kande tegemisest mittetulundusühingute ja sihtasutuste registris, või
- 3) kui mittetulundusühing või sihtasutus saab tulu põhikirjavälisest tegevusest.

(7) Nimekirja koostamise korra, selleks esitatavad dokumendid, samuti isiku nimekirja kandmise ja sealt kustutamise korra kehtestab Vabariigi Valitsus.

3. peatükk RESIDENDIST FÜÜSILISE ISIKU TULU MAKSUSTAMINE

§ 12. Residendist füüsilise isiku tulu

(1) Tulumaksuga maksustatakse residendist füüsilise isiku poolt maksustamisperioodil Eestis ja väljaspool Eestit kõikidest tuluallikatest saadud tulu, sealhulgas:

- 1) palgatulu (§ 13);
- 2) ettevõtlustulu (§ 14);
- 3) kasu vara võõrandamisest (§ 15);
- 4) renditulu ja litsentsitasud (§ 16);
- 5) intressid (§ 17);
- 6) dividendid (§ 18);
- 7) elatis, pensionid, stipendiumid, toetused, preemiad, loteriivõidud (§ 19);
- 8) kindlustushüvitised ja väljamaksed pensionifondist (§-d 20 ja 21);
- 9) madala maksumääraga territooriumil asuva juriidilise isiku tulu (§ 22).

(2) Füüsilise isiku maksustatava tulu hulka ei kuulu §-de 48–53 alusel maksustatavad erisoodustused, kingitused ja annetused, dividendid või muud kasumieraldised.

§ 13. Palgatulu

(1) Tulumaksuga maksustatakse kõik tasud, mida makstakse töötajale, avalikule teenistujale või kaitseväeteenistujale, sealhulgas palk, lisatasu, juurdemakse, puhkusetasu või puhkusetootus, töölepingu lõpetamisel või teenistusest vabastamisel ettenähtud hüvitis, kohtu või töövaidluskomisjoni poolt väljamõistetud hüvitis või viivis, Eesti Vabariigi puhkuseeaduse (RT 1992, 37, 481; 1993, 10, 150; RT I 1994, 84, 1474; 1995, 16, 228; 1997, 74, 1229; 93, 1560; 1999, 82, 749) § 31 alusel riigi poolt hüvitatav tasu täiendavate puhkusepäevade eest, samuti spordiseaduse (RT I 1998, 61, 982) § 13 lõikes 2 nimetatud lepingute alusel sportlasele makstav tasu. Avalik teenistuja käesoleva seaduse tähenduses on ka avaliku teenistuse seaduse (RT I 1995, 16, 228; 1999, 7, 112; 10, 155; 16, 271 ja 276) § 12 lõigetes 2 ja 3 nimetatud teenistuja.

(2) Tulumaksuga maksustatakse kõik tasud, mida maksab juriidiline isik juhtimis- või kontrollorgani liikmele (§ 9) oma ametiülesannete täitmise eest.

(3) Tulumaksuga ei maksustata:

- 1) Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud tingimustel ja piirmäärades avalikule teenistujale, kaitseväeteenistujale, töötajale või juriidilise isiku juhatuse või juhatust asendava organi liikmele makstavaid teenistus-, töö- või ametilähetusega seotud sõidu-, majutus- ja muude kulude hüvitisi ning päevaraha;
- 2) Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud tingimustel ja piirmäärades avalikule teenistujale, kaitseväeteenistujale, töötajale või juriidilise isiku juhatuse või juhatust asendava organi liikmele makstavaid hüvitisi seoses maksumaksja isiklikus omandis oleva või kapitalirendi korras rendile võetud sõiduauto kasutamise ja teenistus-, töö- või ametiülesannete täitmise eest;
- 3) seaduse «Riigikogu liikmete ametipalga, pensioni ja muude sotsiaalsete garantiide kohta» (RT 1992, 28, 381; RT I 1996, 51, 966; 1998, 107, 1765; 1999, 10, 153) §-de 9 ja 11 alusel Riigikogu liikmele tehtavaid väljamakseid;
- 4) Vabariigi Presidendi ametihüve seaduse (RT I 1996, 51, 966) § 3 alusel Vabariigi Presidendile tehtavaid väljamakseid;
- 5) töötajale või teenistujale seoses tööõnnetusega või kutsehaigusega makstavaid hüvitisi, mis ei ületa kalendrikuus ühte rahvapensioni määra;
- 6) laevade ja tsiviillennunduse lennukite meeskondadele, laevapere liikmetele ja tsiviilõhusõiduki meeskonnaliikmetele antava tasuta kollektiivtoitlustamise ratsiooni maksumust reisidel viibimise ajal riigisisese töölähetuse päevaraha alammäära piires;
- 7) töötajale või teenistujale väljamakstud sünnitustoetust, mis ei ületa $\frac{5}{12}$ residendist füüsilise isiku maksustamisperioodi maksuvabast tulust (§ 23);
- 8) puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse (RT I 1999, 16, 273; 82, 749; 88, 803) alusel toetust saavale ning töötavale isikule tööandja poolt antud abivahendeid väärtuses, mis ei ületa 50% töötajale või teenistujale kalendrikuu jooksul makstud ja sotsiaalmaksuga maksustatud väljamaksete summast;
- 9) tööandja poolt tasutud töötajate täiend- ja ümberõpet seoses töö- või teenistussuhte lõpetamisega koondamise tõttu;
- 10) tööandja poolt tehtud kulutusi töötaja või teenistuja tööõnnetuse või kutsehaiguse tagajärjel saadud tervisekahjustuse raviks.

§ 14. Ettevõtlustulu

- (1) Tulumaksuga maksustatakse ettevõtlusest saadud tulu (ettevõtlustulu).
- (2) Ettevõtlus on isiku iseseisev majandus- või kutsetegevus (sealhulgas ka notari kutsetegevus), mille eesmärgiks on tulu saamine kauba tootmisest, müümisest või vahendamisest, teenuse osutamisest või muust tegevusest, kaasa arvatud loominguine või teaduslik tegevus.
- (3) Ettevõtluseks ei loeta füüsilise isiku poolt oma väärtpaberite võõrandamist.
- (4) Ettevõtlustulu võib hõlmata ka §-s 16 nimetatud tulusid.
- (5) Äriregistrisse kantud või elukohajärgses Maksuameti kohalikus asutuses registreeritud füüsilisest isikust ettevõtja, samuti notar, võib teha oma ettevõtluse tulust 6. peatükis lubatud mahaarvamisi.

§ 15. Kasu vara võõrandamisest

- (1) Tulumaksuga maksustatakse kasu (§ 37) ükskõik millise võõrandatava ja varaliselt hinnatava eseme, sealhulgas kinnis- või vallasasja, väärtpaberi, nimelise aktsia, osa, täis- või usaldusühingusse tehtud sissemakse, ühistule makstud osamaksu, investeerimisfondi osaku, nõudeõiguse, ostueesõiguse, hoonestusõiguse, kasutusvalduse, isikliku kasutusõiguse, rentniku õiguste, tagasiostukohustuse, hüpoteegi, kommertspandi, registerpandi või muu piiratud asjaõiguse või selle järjekoha või muu varalise õiguse (edaspidi *vara*) müügist või vahetamisest.
- (2) Tulumaksuga maksustatakse aktsiaseltsi aktsiakapitali, osaühingu või ühistu osakapitali või täis- või usaldusühingu sissemaksete vähendamisel, samuti aktsiate või osade tagasiostmisel isikule tehtav väljamakse osas, mis ületab osaluse soetamismaksumust või isiku poolt tehtud sissemakset osaluse (aktsiad, osad, osamaks) omandamisel.
- (3) Tulumaksuga maksustatakse juriidilise isiku likvideerimisel makstav likvideerimisjaotis osas, mis ületab osaluse soetamismaksumust või isiku poolt tehtud sissemakset osaluse omandamisel.
- (4) Tulumaksuga ei maksustata:
 - 1) vastuvõetud pärandvara;
 - 2) omandireformi käigus tagastatud vara;
 - 3) sundvõõranditasa ja hüvitisi sundvõõrandamisel;
 - 4) tulu isiklikus tarbimises oleva vallasasja võõrandamisest;
 - 5) tulu omandireformi käigus tagastatud maa võõrandamisest;
 - 6) tulu, mida rahvakapitali obligatsiooni arvestuskaardi saanud isik on saanud rahvakapitali obligatsiooni arvestuskaardi alusel talle väljaantud erastamisväärtpaberite müügist;
 - 7) tulu, mida põllumajandusreformi õigustatud subjekt on saanud talle väljaantud tööosaku müügist;
 - 8) tulu, mida omandireformi õigustatud subjekt on saanud talle õigusvastaselt võõrandatud vara kompenseerimise korralduse alusel väljaantud erastamisväärtpaberite müügist.
- (5) Tulumaksuga ei maksustata kinnisasja, ehitise või korteri kui vallasasja või elamuühistu osamaksu võõrandamisest saadud kasu, kui:
 - 1) kinnisasja oluliseks osaks või korteriomandi või -hoonestusõiguse esemeks on eluruum, mida maksumaksja kuni võõrandamiseni kasutas oma alalise või peamise elukohana, või
 - 2) kinnisasja oluliseks osaks või korteriomandi või -hoonestusõiguse esemeks on eluruum ning kinnisasi on läinud maksumaksja omandisse õigusvastaselt võõrandatud vara tagastamise teel või
 - 3) kinnisasja oluliseks osaks või korteriomandi või -hoonestusõiguse esemeks on eluruum ning nimetatud eluruum ja selle juurde kuuluv maa on läinud maksumaksja omandisse ostueesõigusega erastamise teel ning kinnistu suurus ei ületa 2 hektarit või
 - 4) kinnisasja oluliseks osaks on suvila või aiamaja ja kinnistu suurus ei ületa 0,25 hektarit ning kinnisasi on olnud maksumaksja omandis üle kahe aasta või suvila või aiamaja on vallasasjana olnud enne maa kinnistamist maksumaksja omandis üle kahe aasta või
 - 5) maksumaksja kasutas ehitist või korterit kui vallasasja kuni võõrandamiseni oma alalise või peamise elukohana või kui ehitis või korter kui vallasasi on läinud maksumaksja omandisse õigusvastaselt võõrandatud vara tagastamise või ostueesõigusega erastamise teel või
 - 6) suvila või aiamaja on ehitis kui vallasasi ning on olnud maksumaksja omandis üle kahe aasta või
 - 7) maksumaksja kasutas elamuühistu liikmena elamuühistule kuulavas elamus asuvat korterit oma alalise või peamise elukohana.
- (6) Kui lõike 5 punktides 1, 5 või 7 nimetatud kinnisasja, ehitist või korterit kasutati peale maksumaksja elukoha osaliselt ka muul otstarbel, siis rakendatakse lõikes 4 nimetatud maksuvabastust proportsionaalselt elukohana ja muul otstarbel kasutatavate ruumide pindala suhtele.

§ 16. Renditulu ja litsentsitasu

(1) Tulumaksuga maksustatakse tulu kinnis- või vallasasja või selle osa üürile või rendile andmisest, tasu hoonestusõiguse seadmise, kinnisasja ostueesõigusega, kasutusvaldusega, isikliku kasutusõiguse või servituudiga koormamise eest, samuti tasu vallasasja, aktsia või osa koormamise eest kasutusvaldusega.

(2) Tulumaksuga maksustatakse tasu kirjandus-, kunsti- või teadusteoste (sealhulgas kino- või videofilm, raadio- või teleaate salvestise või arvutiprogrammi) autoriõiguse, patendi, kaubamärgi, tööstusdisainilahenduse või kasuliku mudeli, plaanide, salajaste valemite või protsesside kasutada andmise või nende kasutamise õiguse võõrandamise eest (edaspidi *litsentsitasu*).

(3) Tulumaksuga maksustatakse tasu tööstusliku, kaubandusliku või teadusalase sisseseade või tööstuslikku, kaubanduslikku või teadusalast kogemust puudutava informatsiooni (oskusteabe) kasutada andmise või nende kasutamise õiguse võõrandamise eest (edaspidi *litsentsitasu*).

§ 17. Intressid

(1) Tulumaksuga maksustatakse kõik laenudelt, võlakirjadelt või muudelt väärtpaberitelt saadud intressid.

(2) Tulumaksuga ei maksustata residendist krediidasutuse, mitteresidendist krediidasutuse Eesti äriregistrisse kantud filiaali või Hüvitusfondi poolt füüsilisele isikule makstud intresse.

§ 18. Dividendid

(1) Tulumaksuga maksustatakse kõik dividendid ja muud kasumieraldised, mida residendist füüsiline isik saab välismaa juriidiliselt isikult rahalises või mitterahalises vormis.

(2) Dividend on väljamakse, mida tehakse juriidilise isiku pädeva organi otsuse alusel jaotamisele kuuluvast puhaskasumist ning mille väljamaksmise aluseks on dividendi saaja osalus juriidilises isikus (aktsiate või osade omamine, täis- või usaldusühingu osanikuks või tulundusühistu liikmeks olemine või muud osaluse vormid vastavalt äriühingu asukohamaa seadustele).

(3) Aktsia- või osakapitali või sissemaksete vähendamisel, aktsiate või osade tagasiostmisel või juriidilise isiku likvideerimisel tehtavate väljamaksete maksustamine toimub vastavalt § 15 lõigetele 2 ja 3.

(4) Kui residendist füüsiline isik on osanik või liige sellises isikute ühenduses või sellise varakogumi kaasomanik, millele ei ole omistatud juriidilise isiku staatust, siis maksustatakse tulumaksuga nimetatud ühenduse või varakogumi puhaskasumi osa proportsionaalselt maksumaksja osalusele või hääleõigusele. Madala maksumääraga territooriumil asuva juriidilise isiku tulu maksustamine toimub vastavalt §-le 22.

§ 19. Elatis, pensionid, stipendiumid, toetused, preemiad ja loteriivõidud

(1) Tulumaksuga maksustatakse elatis, mida füüsiline isik saab kohtuotsuse, kohtumäärusega kinnitatud kokkuleppe või poolte vahelise notariaalselt kinnitatud kokkuleppe alusel vastavalt perekonnaseaduse (RT I 1994, 75, 1326; 1996, 40, 773; 49, 953; 1997, 28, 422; 35, 538) §-dele 23, 61–64 või 69.

(2) Tulumaksuga maksustatakse saadud pensionid, toetused, stipendiumid, kultuuri-, spordi- ja teaduspreemiad ning loteriivõidud.

(3) Tulumaksuga ei maksustata:

1) riikliku pensionikindlustuse seaduse (RT I 1998, 64/65, 1009; 1999, 10, 150; 97, 857) alusel makstavaid pensione;

2) Eesti riigi poolt punktis 1 nimetatud seaduse alusel makstavaid pensione;

3) seaduse alusel makstavaid stipendiume, toetusi ja töötü abiraha;

4) rahvusvahelisi ja riiklikke kultuuri- ja teaduspreemiaid ning Vabariigi Valitsuse poolt antavaid spordipreemiaid;

5) punktis 3 nimetatud stipendiume ning muid õppe- ja teadustööks antavaid toetusi, mis vastavad Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud tingimustele;

6) füüsiliselt isikult või residendist juriidiliselt isikult saadud kingitusi ja annetusi;

7) korraldusloa alusel läbiviidud loteriist saadud loteriivõite;

8) kuriteoohvritele riikliku hüvitise maksmise seaduse (RT I 1999, 4, 51; 95, 844) alusel makstavaid hüvitisi.

§ 20. Kindlustushüvitised ja väljamakstud pensionifondist

(1) Tulumaksuga maksustatakse Eesti Vabariigi ravikindlustusseaduse (RT 1991, 23, 272; RT I 1999, 7, 113; 29, 397) § 6 alusel väljamakstud kohustusliku ravikindlustuse hüvitis.

(2) Tulumaksuga maksustatakse varakindlustusjuhtumi korral väljamakstud kindlustushüvitis, kui maksumaksja on selle kindlustusjuhtumiga seotud kindlustusmaksed maha arvanud oma ettevõtetulust. Saadud kindlustushüvitist maksustatakse nagu kasu vara müügist (§ 37), kusjuures vara müügihinnaks loetakse kindlustushüvitise suurus.

(3) Tulumaksuga maksustatakse teada oleva investeerimisriskiga elukindlustuslepingu alusel kindlustusvõtjale või tema pärijale väljamakstud summa, millest on maha arvatud kindlustusvõtja poolt tasutud kindlustusmaksed.

Nimetatud summa maksustatakse, kui see on saadud kindlustuslepingu tähtaja või kindlustusperioodi lõppemisel või seoses kindlustusperioodi lõpetamisega ja enne viie aasta möödumist kindlustuslepingu sõlmimisest.

(4) Tulumaksuga maksustatakse tulumaksusoodustusega pensionikindlustuse lepingu alusel või pensionifondi poolt osakuomanikule või tema pärijale tehtavad väljamaksed, arvestades lõikes 5 ning §-s 21 toodud erisusi.

(5) Tulumaksuga ei maksustata kindlustusseaduse (RT 1992, 48, 601; RT I 1995, 26–28, 355; 1996, 23, 455; 40, 773; 1998, 61, 979; 1999, 10, 155; 27, 389) § 70²tingimustele vastava tulumaksusoodustusega pensionikindlustuse lepingu alusel kindlustusvõtjale perioodiliselt pärast tema 55-aastaseks saamist või tema täieliku ja püsiva töövõimetuse kindlakstegemist makstavat kindlustuspensioni tingimusel, et kindlustuslepingu kohaselt tehakse vastavaid väljamakseid võrdsete või suurenevate summadena vähemalt üks kord kolme kuu jooksul kuni kindlustusvõtja surmani.

(6) Lõigetes 1–4 ning §-s 21 nimetatuta kindlustushüvitisi ei maksustata tulumaksuga.

§ 21. Soodusmääraga maksustatavad kindlustushüvitised ja väljamaksed pensionifondist

Paragrahvi 4 lõikes 2 sätestatud soodusmaksumääraga maksustatakse:

- 1) kindlustusseaduse § 70²tingimustele vastava tulumaksusoodustusega pensionikindlustuse lepingu alusel kindlustusandja poolt kindlustusvõtjale pärast kindlustusvõtja 55-aastaseks saamist või kindlustusvõtja täieliku ja püsiva töövõimetuse korral või kindlustusandja likvideerimisel kindlustusvõtjale tehtavad väljamaksed;
- 2) pensionifondide seaduses (RT I 1998, 61, 979) sätestatud korras loodud pensionifondi osakuomanikule pärast osakuomaniku 55-aastaseks saamist või osakuomaniku täieliku ja püsiva töövõimetuse korral või pensionifondi likvideerimisel pensionifondist osakuomanikule tehtavad väljamaksed;
- 3) punktis 1 nimetatud tulumaksusoodustusega pensionikindlustuse lepingu alusel kindlustusandja poolt kindlustusvõtja surma korral soodustatud isikule või kindlustusvõtja pärijale või punktis 2 nimetatud pensionifondi osakuomaniku pärijale pensionifondist tehtavad väljamaksed.

§ 22. Madala maksumääraga territooriumil asuva juriidilise isiku tulu maksustamine

- (1) Tulumaksuga maksustatakse madala maksumääraga territooriumil (§ 10) asuva ning Eesti residentide kontrolli all oleva juriidilise isiku tulu, sõltumata sellest, kas see juriidiline isik on oma kasumit maksumaksjale jaotanud või mitte.
- (2) Juriidiline isik loetakse Eesti residentide kontrolli all olevaks, kui ühele või mitmele Eesti residentist juriidilisele või füüsilisele isikule kuulub otseselt või koos seotud isikutega (§ 8) kokku vähemalt 50% juriidilise isiku aktsiatest, osadest, häältest või õigusest juriidilise isiku kasumile.
- (3) Välismaise juriidilise isiku tulu loetakse residentide maksustatavaks tuluks, kui on täidetud lõikes 2 toodud tingimus ja kui residentidele kuulub otseselt või koos seotud isikutega (§ 8) kokku vähemalt 10% juriidilise isiku aktsiatest, osadest, häältest või õigusest juriidilise isiku kasumile.
- (4) Residentidest maksumaksja tuluks loetakse temale langev osa lõikes 2 nimetatud välismaise juriidilise isiku kogutulust. Maksumaksjale langev osa on proportsionaalne osa juriidilise isiku tulust, mis vastab maksumaksja osale juriidilise isiku aktsia- või osakapitalis, häälte üldarvus või õiguses juriidilise isiku kasumile.
- (5) Maksumaksjal on õigus arvata maksustamisele kuuluvast välismaise juriidilise isiku tulust maha sama juriidilise isiku poolt tehtud ettevõtlusega seotud kulud vastavalt 6. peatükis lubatud tingimustele. Maksumaksjal on õigus arvata tasumisele kuuluvast tulumaksust maha tema tuluosale vastav osa juriidiliselt isikult § 41 alusel kinnipeetud tulumaksust, samuti juriidilise isiku poolt tasutud asukohamaa tulumaksust vastavalt §-le 45.
- (6) Lõikes 1 nimetatud residentidest maksumaksja lisab temale langeva osa välismaise juriidilise isiku tulust oma maksustatavale tulule ning deklareerib selle tulu oma tuludeklaratsioonis. Madala maksumääraga territooriumidel registreeritud juriidiliste isikute tulu deklareerimise kord kehtestatakse rahandusministri määrusega.
- (7) Kui residentidest maksumaksja on tasunud tulumaksu lõikes 1 nimetatud tulult, siis tema poolt lõike 1 järgi maksustatud tulu arvel saadud dividende (§ 18 lõige 2) või muid kasumieraldisi hiljem tulumaksuga ei maksustata.

4. peatükk

RĚSIDENDIST FŮSILISE ISIKU TULUST TEHTAVAD MAHAARVAMISED

§ 23. Maksuvaba tulu

Residentidest füüsilise isiku maksustamisperioodi tulust arvatakse maha maksuvaba tulu 9600 krooni.

§ 24. Elatis

Residendist füüsilisel isikul on õigus maksustamisperioodi tulust maha arvata tema poolt maksustamisperioodil residendist füüsilisele isikule makstud elatis, kui see elatis kuulub maksustamisele § 19 lõike 1 kohaselt.

§ 25. Eluasemelaenu intressid

(1) Residendist füüsilisel isikul on õigus maksustamisperioodi tulust maha arvata endale, oma vanematele või lastele eluasemeks elamu või korteri soetamiseks võetud laenu või kapitalirendi (liisingu) intressid, mis on maksustamisperioodil tasutud residendist krediidasutusele, mitteresidendist krediidasutuse Eesti äriregistrisse kantud filiaalile või finantseerimisasutusele.

(2) Soetamiseks loetakse ka ehitamist planeerimis- ja ehitusseaduse (RT I 1995, 59, 1006; 1996, 36, 738; 49, 953; 1999, 27, 380; 29, 398 ja 399; 95, 843) § 39 punktide 1–3 mõistes.

(3) Maksustatavast tulust võib üheaegselt maha arvata ainult ühe elamu või korteri soetamise laenu ja kapitalirendi (liisingu) intressid.

§ 26. Koolituskulud

(1) Residendist füüsilisel isikul on õigus maksustamisperioodi tulust maha arvata maksustamisperioodil tasutud enda, perekonnaseaduse §-des 60, 65 ja 67 nimetatud alla 26 aasta vanuse ülalpeetava koolituskulud või isikute koolituskulude puudumisel ühe alla 26 aasta vanuse Eesti alalise elaniku haridusasutusega sõlmitud kirjaliku lepingu alusel tasutud koolituskulud.

(2) Koolituskuludeks on riigi või kohaliku omavalitsusüksuse haridusasutuses, avalik-õiguslikus ülikoolis, koolitusluba omavas erakoolis või elloetletutega samaväärses välismaa õppeasutuses õppimise või nende õppeasutuste poolt korraldatavatel tasulistel kursustel õppimise eest tasutud dokumentaalselt tõendatud kulud.

(3) Koolituskuludeks loetakse samuti Eesti Vabariigi haridusseaduse (RT 1992, 12, 192; RT I 1993, 35, 547; 40, 593; 63, 892; 1994, 12, 200; 1995, 12, 119; 16, 228; 23, 333; 58, 1003; 1996, 49, 953; 51, 965; 1997, 42, 678; 81, 1365; 1998, 57, 859; 61, 980; 64/65, 1007; 1999, 10, 150; 24, 358; 51, 550) peatükis IX¹ sätestatud õppelaenu intressid.

(4) Koolituskulude ja õppelaenu intresside maksustatavast tulust mahaarvamise kord ning koolituskulude tasumist tõendavale dokumendile esitatavad nõuded kehtestatakse rahandusministri määrusega.

§ 27. Kingitused, annetused ning ametiühingu sisseastumis- ja liikmemaksud

(1) Residendist füüsilisel isikul on õigus maksustamisperioodi tulust maha arvata § 11 lõikes 1 nimetatud nimekirja kantud või § 11 lõikes 2 nimetatud isikule või riigi või kohaliku omavalitsusüksuse teadus-, kultuuri-, spordi-, haridus-, tervishoiu- või sotsiaalhoolekandeasutusele, kaitseala valitsejale või avalik-õiguslikule ülikoolile maksustamisperioodil tehtud dokumentaalselt tõendatud kingitused ja annetused.

(2) Residendist füüsilisel isikul on õigus maksustamisperioodi tulust maha arvata mittetulundusühingute ja sihtasutuste registrisse kantud ametiühingule maksustamisperioodil makstud ning dokumentaalselt tõendatud sisseastumis- ja liikmemaksud mitte rohkem kui 2% maksumaksja sama maksustamisperioodi tulust, millest on tehtud 6. peatükis ja §-des 23–26 lubatud mahaarvamised.

(3) Lõikes 1 nimetatud kingitusi ja annetusi ning lõikes 2 nimetatud sisseastumis- ja liikmemakse ei või maksustamisperioodi tulust maha arvata rohkem kui 5% maksumaksja sama maksustamisperioodi tulust, millest on tehtud 6. peatükis ja §-des 23–26 lubatud mahaarvamised.

§ 28. Kindlustusmaksed ning pensionifondi osakute soetamine

(1) Residendist füüsilisel isikul on õigus oma maksustamisperioodi tulust maha arvata kindlustusseaduse § 70² tingimustele vastava tulumaksusoodustusega pensionikindlustuse lepingu alusel maksustamisperioodi jooksul tasutud kindlustusmaksed ning pensionifondide seaduses sätestatud korras loodud pensionifondi osakute soetamiseks makstud summad, välja arvatud sama seaduse §-des 28 ja 29 sätestatud juhtudel.

(2) Lõikes 1 nimetatud summasid ei või maksustamisperioodi tulust maha arvata rohkem kui 15% maksumaksja sama maksustamisperioodi tulust, millest on tehtud 6. peatükis lubatud mahaarvamised.

5. peatükk

MITTERESIDENDI TULU MAKSUSTAMINE

§ 29. Maksustamisele kuuluv mitteresidendi tulu

(1) Tulumaksuga maksustatakse tulu, mida mitteresident sai töötamisest töölepingu alusel või avalikus teenistuses (§ 13 lõige 1), kui mitteresident täitis oma töö- või teenistusülesannet Eestis ning väljamakse tegijaks on Eesti riik, kohalik omavalitsusüksus või resident või kui väljamakse tehti mitteresidendist juriidilise isiku Eestis registreeritud püsiva tegevuskoha (§ 7) kaudu.

(2) Tulumaksuga maksustatakse residendist juriidilise isiku poolt mitteresidendile makstud juhtimis- või kontrollorgani liikme tasud (§ 13 lõige 2).

(3) Tulumaksuga maksustatakse tulu, mida mitteresident sai Eestis toimunud ettevõtlusest (§ 14). Kui mitteresidendiks on madala maksumääraga territooriumil asuv juriidiline isik (§ 10), siis maksustatakse tulumaksuga kõik tema poolt Eesti residentidele teenuse osutamisest saadud tulud, sõltumata sellest, kus toimus teenuse osutamine või kasutamine.

(4) Tulumaksuga maksustatakse kasu, mida mitteresident sai vara võõrandamisest (§ 15 lõige 1), kui

- 1) müüdud või vahetatud kinnisasi asub Eestis või
- 2) registrisse kantav vallasasi oli enne müümist või vahetamist registreeritud Eesti registris või
- 3) müüdud või vahetatud vallasasja omandaja on Eesti riik, kohalik omavalitsusüksus või resident ning vallasasi asus enne müümist või vahetamist Eestis või
- 4) võõrandatud asjaõigus oli seotud Eestis asuva kinnisasja või ehitise kui vallasasjaga või
- 5) võõrandati vähemalt 10%-list osalust äriühingus, kelle varast võõrandamisele eelneva majandusaasta viimase päeva seisuga koostatud bilansi alusel üle 75% moodustasid Eestis asuvad kinnisasjad või ehitised kui vallasasjad.

(5) Tulumaksuga maksustatakse § 15 lõigetes 2 ja 3 nimetatud väljamaksed, mida mitteresident sai residendist juriidiliselt isikult.

(6) Tulumaksuga maksustatakse mitteresidendi poolt saadud renditulu ja litsentsitasud (§ 16), kui

- 1) üürile või rendile on antud või piiratud asjaõigustega on koormatud Eestis asuv kinnisasi või
- 2) üürile või rendile on antud või piiratud asjaõigustega on koormatud Eesti registris registreeritud registrisse kantav vallasasi või
- 3) üürile või rendile on antud vallasasi, mida kasutatakse Eestis, või
- 4) paragrahvi 16 lõikes 2 nimetatud õiguste kasutajaks on Eesti riik, kohalik omavalitsusüksus või resident või
- 5) paragrahvi 16 lõikes 3 nimetatud tööstuslikku, kaubanduslikku või teadusalast sisseaset kasutatakse Eestis.

(7) Tulumaksuga maksustatakse kõik mitteresidendi poolt Eesti riigilt, kohalikul omavalitsusüksuselt või residendilt saadud intressid (§ 17).

(8) Tulumaksuga maksustatakse mitteresidendi poolt residendist äriühingult saadud dividendid (§ 18 lõige 2). Kui mitteresidendist juriidilisele isikule, välja arvatud madala maksumääraga territooriumil (§ 10) asuvalle juriidilisele isikule, kuulub dividendi väljakuulutamise või väljamaksmise ajal vähemalt 25% dividende maksva residendist äriühingu aktsia- või osakapitalist või häälest, saadud dividende tulumaksuga ei maksustata.

(9) Tulumaksuga maksustatakse kõik Eesti riigi, kohaliku omavalitsusüksuse või residendi poolt mitteresidendile makstud pensionid ja stipendiumid, kultuuri- ja teadusalased preemiad, toetused ja abirahad ning loteriivõidud (§ 19 lõige 2). Samuti maksustatakse tulumaksuga Eesti haigekassa või residendist kindlustusseltsi poolt mitteresidendile väljamakstud kindlustushüvitised ning Eesti pensionifondist mitteresidendile tehtud väljamaksed (§-d 20 ja 21).

(10) Tulumaksuga maksustatakse mitteresidendist kunstnikule või sportlasele seoses tema esinemisega Eestis või seoses tema teoste esitamisega Eestis makstud tasu. Tulumaksuga maksustatakse ka mitteresidendist kolmandale isikule makstud tasu residendist või mitteresidendist kunstniku või sportlase Eestis toimunud tegevuse eest.

§ 30. Mitteresidendid, kelle tulu ei maksustata tulumaksuga

(1) Tulumaksuga ei maksustata tulu, mida saab Eestis oma ametikohustuste täitmise eest välisriigi diplomaatiline või konsulaaresindaja, erimissiooni esindaja või diplomaatilise delegatsiooni liige, rahvusvahelise või valitsustevahelise organisatsiooni või koostööprogrammi esinduse liige või nimetatud esinduse juures töötav isik, kes ei ole Eesti kodanik ega alaline elanik.

(2) Lõikes 1 nimetatud isikud, välja arvatud koostööprogrammide esinduste liikmed, peavad olema registreeritud Välisministeeriumis. Registreerimise kord kehtestatakse välisministri määrusega.

§ 31. Mitteresidendi tulu, mida ei maksustata tulumaksuga

(1) Tulumaksuga ei maksustata alljärgnevat mitteresidendi tulu:

- 1) vastuvõetud pärandvara;
- 2) omandireformi käigus tagastatud vara;
- 3) sundvõõranditasu ja hüvitisi sundvõõrandamisel;
- 4) tulu isiklikus tarbimises oleva vallasasja müügist;
- 5) residendist krediidasutuse või Hüvitusfondi poolt füüsilisele isikule makstud intresse;
- 6) saadud pensione, stipendiume, preemiaid ja toetusi, mis on nimetatud § 19 lõike 3 punktides 1–4;

7) Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud tingimustel ja piirmäärades avalikule teenistujale, kaitseväeteenistujale, töötajale või juriidilise isiku juhatuse või juhatust asendava organi liikmele makstavaid teenistus-, töö- või ametilähetusega seotud sõidu-, majutus- ja muude kulude hüvitisi ning päevaraha;

8) Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud tingimustel ja piirmäärades avalikule teenistujale, kaitseväeteenistujale, töötajale või juriidilise isiku juhatuse või juhatust asendava organi liikmele makstavaid hüvitisi seoses maksumaksja isiklikus omandis oleva või kapitalirendi korras rendile võetud sõiduauto kasutamise teenistus-, töö- või ametiülesannete täitmisel.

(2) Tulumaksuga ei maksustata mitteresidendist krediidi- või finantseerimisasutusele Eesti riigi, kohaliku omavalitsusüksuse või residendi poolt makstud intresse, kui on täidetud alljärgnevad tingimused:

1) intresside saaja vastab oma asukohariigi seadustes Eesti krediidi- ja finantseerimisasutusele samaväärse asutuse kohta esitatud nõuetele;

2) intresside saaja residendiriigis intressidele kohaldatav tulumaksumäär ei ole väiksem kui $\frac{2}{3}$ Eestis intressidele kohaldatavast tulumaksuäärast.

(3) Tulumaksuga ei maksustata mitteresidendist krediidi- või finantseerimisasutusele Eesti riigi, kohaliku omavalitsusüksuse või residendi poolt makstud intresse laenudelt, mis on võetud või garanteeritud Eesti Vabariigi poolt vastavalt Eesti Vabariigile välislaenude võtmise ja välislaenulepingutele riigigarantiide andmise seadusele (RT I 1995, 31, 387; 1997, 40, 619).

6. peatükk

ETTEVÕTLUSTULUST TEHTAVAD MAHAARVAMISED

§ 32. Ettevõtluse kulud

(1) Maksumaksja ettevõtlustulust võib maha arvata kõik maksustamisperioodi jooksul maksumaksja poolt tehtud dokumentaalselt tõendatud ettevõtlusega seotud kulud.

(2) Kulu on ettevõtlusega seotud, kui see on tehtud maksustamisele kuuluva ettevõtlustulu saamise eesmärgil või on vajalik või kohane sellise ettevõtluse säilitamiseks või arendamiseks ning kulu seos ettevõtlusega on selgelt põhjendatud, samuti kui see tuleneb töötervishoiu ja tööohutuse seaduse (RT I 1999, 60, 616) § 13 lõikest 1.

(3) Kui maksumaksja poolt tehtud kulu on ettevõtlusega seotud vaid osaliselt, võib kulu ettevõtlustulust maha arvata vaid ettevõtlusega seotud ulatuses.

(4) Residendist füüsiline isik võib omatoodetud töötlemata põllumajandussaaduste realiseerimisest saadud tulust, millest on tehtud lõikes 1 nimetatud mahaarvamised, maksustamisperioodil täiendavalt maha arvata kuni 45 000 krooni.

(5) Töötlemiseks lõike 4 tähenduses ei loeta põllumajandussaaduste puhastamist, sorteerimist, tükeldamist, kuivatamist, jahutamist ja pakendamist.

§ 33. Piirangud kulude mahaarvamisel

(1) Külaliste või äripartnerite vastuvõtmisel tehtud toitlustamise, majutamise, transpordi või kultuurilise teenindamisega seotud dokumentaalselt tõendatud kulud võib maksustamisperioodi ettevõtlustulust maha arvata mitte rohkem kui 2% ettevõtlustulust, millest on tehtud § 32 lõigetes 1 ja 4 lubatud mahaarvamised.

(2) Erisoodustuste andmisele tehtud kulud võib ettevõtlustulust maha arvata alles pärast seda, kui on tasutud §-s 48 ettenähtud tulumaks.

§ 34. Kulud, mida ei ole lubatud ettevõtlustulust maha arvata

Ettevõtlustulust ei ole lubatud maha arvata:

1) käesoleva seadusega kehtestatud tulumaksu;

2) kohalikke makse;

3) seaduse alusel määratud trahve ning maksukorralduse seaduse (RT I 1994, 1, 5; 1996, 35, 714; 49, 953; 78, 1379; 81, 1447; 1997, 24, 363; 29, 447; 48, 778; 51, 822; 73, 1201; 77, 1313; 1998, 40, 611; 86/87, 1409; 1999, 24, 360; 27, 394; 71, 685; 92, 823 ja 826) § 28 alusel tasutud intresse;

4) maksumaksjalt erikonfiskeeritud vara maksumust;

5) makseid vee erikasutuse eest vee kasutamisel erikasutusloata või üle lubatud koguse vastavalt veeseaduse (RT I 1994, 40, 655; 1996, 13, 241; 1998, 2, 47; 61, 987; 1999, 10, 155; 54, 583; 95, 843) § 11¹lõikele 3;

6) saastetasu, mis on tasutud kõrgendatud määra järgi vastavalt saastetasu seaduse (RT I 1999, 24, 361; 54, 583; 95, 843) §-le 23 ning seadusega sätestatud nõuete rikkumise või saastamisega looduskeskkonnale ning kolmandale isikule tekitatud kahju hüvitamise tasu;

7) kulud, mis on tehtud käesoleva seaduse kohaselt tulumaksuga mittemaksustatavate toetuste arvel;

8) kingituste või annetuste maksumust, välja arvatud juhul, kui sellelt on makstud tulumaks vastavalt §-le 48;

9) kahju (§ 37), mis tekkis vara võõrandamisest maksumaksjaga seotud isikule (§ 8), välja arvatud juhul, kui selliselt kahjult on makstud tulumaks vastavalt §-le 48;

10) kahju (§ 37), mis tekkis maksumaksjaga seotud isikult (§ 8) ostetud vara võõrandamisest.

§ 35. Ettevõtluse tulust suuremate kulude edasikandmine

(1) Kui §-s 32 lubatud mahaarvamiste summa ületab maksumaksja maksustamisperioodi ettevõtlustulu, võib ettevõtlustulu ületava kulude summa (edaspidi *edasikantud kulud*) maha arvata kuni viie järgneva maksustamisperioodi ettevõtlustulust.

(2) Kui edasikantud kulude summa on suurem kui maksustamisperioodi ettevõtlustulu, arvatakse edasikantud kulud ettevõtlustulust maha osaliselt ning edasikantud kulude mahaarvamata osa kantakse edasi järgmistele maksustamisperioodidele.

(3) Kui maksumaksjal tekib edasikantud kulusid mitmel maksustamisperioodil, võetakse need kulud arvele aastate kaupa vastavalt tekkimise järjekorrale. Üle viie aasta vanuseid edasikantud kulusid või nende mahaarvamata osa ei tohi järgmistele maksustamisperioodidele edasi kanda.

7. peatükk

MAKSUSTATAVA TULU ARVESTAMISE EESKIRJAD

§ 36. Maksustatava tulu arvestamine

(1) Füüsilise isiku poolt saadud tulu (sealhulgas ettevõtlustulu) võetakse tulumaksuga maksustamisel arvesse sellel maksustamisperioodil, millal tulu laekus. Maksustatavast tulust tehtavad mahaarvamised (sealhulgas ettevõtluse kulud) võetakse arvesse sellel maksustamisperioodil, millal need tasuti. Tasutud või kinnipeetud tulumaks võetakse arvesse sellel maksustamisperioodil, millal maks tasuti või kinni peeti.

(2) Maksumaksja on kohustatud pidama tulude ja kulude arvestust sellisel viisil, et oleksid selgelt fikseeritud maksustatava tulu kindlaksmääramiseks vajalikud andmed. Maksumaksja on kohustatud samuti säilitama tulude ja kuludega seotud dokumente.

(3) Ettevõtlustulu ning sellest tehtavate mahaarvamiste arvestamine toimub vastavalt raamatupidamist reguleerivates õigusaktides sätestatud eeskirjadele niivõrd, kui võrd käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti. Lõikes 1 sätestatud arvestusmeetod kehtib ka tekkepõhist raamatupidamist kasutavate füüsilisest isikust ettevõtjate suhtes.

(4) Kui maksustamisele kuuluv tulu on saadud mitterahalises vormis, siis on maksumaksja tulu suuruseks tuluna saadud asja või varalise õiguse turuhind.

(5) Välisvaluutas saadud tulu, tulust lubatud mahaarvamised ning makstud või kinnipeetud tulumaks arvestatakse ümber Eesti kroonidesse tulu saamise, väljamakse tegemise või tulumaksu tasumise või kinnipidamise päeval kehtinud Eesti Panga päevakursi alusel.

(6) Füüsilise isiku pankroti väljakuulutamisel peetakse tulumaksuga maksustatavate tulude ja kulude ning tasutud ja kinnipeetud tulumaksu arvestust eraldi maksustamisperioodi pankroti väljakuulutamisele eelneva ja sellele järgneva osa kohta.

§ 37. Vara võõrandamisest saadud kasu või kahju arvestamine

(1) Kasu või kahju vara (§ 15 lõige 1) müügist on müüdnud vara soetamismaksumuse ja müügihinna vahe. Kasu või kahju vara vahetamisest on vahetatava vara soetamismaksumuse ning vahetuse teel vastu saadud vara turuhinna vahe. Maksumaksjal on õigus kasust maha arvata vara müügi või vahetamisega otseselt seotud dokumentaalselt tõendatud kulud.

(2) Sellise vara võõrandamise korral, mille soetamismaksumuse on maksumaksja oma ettevõtlustulust maha arvanud, loetakse vara müügihind või vahetuse teel saadud vara turuhind maksumaksja ettevõtlustulust.

(3) Kui maksumaksja on arvanud ettevõtlustulust maha varem kehtinud tulumaksuseaduse alusel arvestatud põhivara amortisatsiooni, vähendatakse sellise põhivara võõrandamise korral kasu arvestamisel vara soetamismaksumust selle vara amortisatsiooni võrra.

(4) Lõigetes 2 või 3 nimetatud vara isiklikku tarbimisse võtmisel (nii ettevõtlusega tegelemise ajal kui ka ettevõtluse lõpetamisel) lisatakse selle vara turuhind või amortisatsiooni võrra vähendatud soetamismaksumus maksumaksja ettevõtlustulule. Sellise vara hilisema võõrandamise korral loetakse vara soetamismaksumuseks käesoleva lõike kohaselt ettevõtlustulule lisatud summa.

§ 38. Soetamismaksumus

(1) Soetamismaksumus on kõik maksumaksja poolt vara omandamiseks ning selle parendamiseks ja täiendamiseks tehtud dokumentaalselt tõendatud kulud, sealhulgas makstud komisjonitasud ja lõivud.

(2) Kapitalirendi (liisingu) korras soetatud vara soetamismaksumuseks on lepingujärgsete rendi- või väljaostumaksete kogusumma ilma intressideta.

(3) Omavalmistatud asja soetamismaksumus on selle asja valmistamiseks tehtud dokumentaalselt tõendatud kulude summa.

(4) Füüsilisele isikule riigi poolt välja antud, pärandina või abikaasalt, vanemalt või lapselt saadud erastamisväärtpaberite eest soetatud vara soetamismaksumuseks loetakse erastamisväärtpaberite väärtpaberibörsil noteeritud keskmine müügihind vara soetamise päeval. Enne erastamisväärtpaberite väärtpaberibörsil noteerimise alustamist soetatud vara soetamismaksumuseks loetakse erastamisväärtpaberite keskmine kohalik müügihind vara soetamise päeval.

(5) Äriühingute või mittetulundusühistute ühinemise, jagunemise või ümberkujundamise tulemusena omandatud osaluse (aktsiad, osad, osamaks, sissemaks) soetamismaksumuseks loetakse ühineva, ühendatava, jaguneva või ümberkujundatava äriühingu või mittetulundusühistu osaluse soetamismaksumus või nimetatud osaluse soetamiseks tehtud sissemaksed, millele on juurde arvatud ühinemise, jagunemise või ümberkujundamise käigus tehtud täiendavad sissemaksed ja maha arvatud saadud väljamaksed.

§ 39. Väärtpaberite võõrandamisest saadud kahju arvestamine

(1) Residendist füüsilisel isikul on õigus maksustamisperioodil väärtpaberite võõrandamisest saadud kasust maha arvata samal perioodil väärtpaberite võõrandamisest saadud kahju.

(2) Summat, mille võrra maksustamisperioodil väärtpaberite võõrandamisest saadud kahju ületab samal perioodil väärtpaberite võõrandamisest saadud kasu, maksustatavast tulust maha ei arvata.

(3) Kui väärtpaberite võõrandamisest maksustamisperioodil saadud kahju on suurem kui maksumaksja poolt samal maksustamisperioodil väärtpaberite võõrandamisest saadud kasu, võib kasu ületava kahju summa maha arvata järgnevatel maksustamisperioodidel väärtpaberite võõrandamisest saadud kasust.

(4) Kui maksustamisperioodil tekkinud ja eelnevatest maksustamisperioodidest edasikantud kahju summa on suurem kui maksustamisperioodil väärtpaberite võõrandamisest saadud kasu, kaetakse selline kahju ainult maksustamisperioodi kasu ulatuses ning kahju katmata jääk kantakse edasi järgnevatele maksustamisperioodidele.

8. peatükk

TULUMAKSU KINNIPIDAMINE

§ 40. Tulumaksu kinnipidaja

(1) Tulumaksu kinnipidaja on residendist juriidiline isik, riigi- või kohaliku omavalitsüksuse asutus, füüsilisest isikust ettevõtja või töandja, samuti Eestis püsivat tegevuskohta omav või töandjana tegutsev mitteresident, kes teeb füüsilisele isikule või mitteresidendile käesoleva seaduse 3. ja 5. peatüki kohaselt tulumaksuga maksustatavaid väljamakseid.

(2) Tulumaksu kinnipidaja on kohustatud pidama §-s 41 loetletud väljamaksetelt kinni tulumaksu vastavalt § 43 lõikes 1 sätestatud määradele. Tulumaks peetakse kinni väljamakse tegemisel.

(3) Füüsilisest isikust töandja (välja arvatud notar ja füüsilisest isikust ettevõtja) ning Eestis töandjana tegutsev mitteresident, kellel ei ole Eestis püsivat tegevuskohta (§ 7), on kohustatud pidama tulumaksu kinni ainult § 41 punktides 1 ja 2 nimetatud väljamaksetelt.

(4) Tulumaksu kinnipidaja on kohustatud kandma kinnipeetud tulumaksu üle Maksuameti pangakontole hiljemalt väljamakse tegemise kuule järgneva kuu 10. kuupäevaks.

(5) Tulumaksu kinnipidaja on kohustatud esitama lõikes 4 nimetatud tähtpäevaks kinnipidaja elu- või asukohajärgsele Maksuameti kohalikule asutusele maksudeklaratsiooni. Deklaratsiooni vorm ja täitmise kord kehtestatakse rahandusministri määrusega.

(6) Tulumaksu kinnipidaja on kohustatud väljastama hiljemalt maksu kinnipidamisele järgneva aasta 1. veebruariks maksumaksjale tõendi kogu kalendriaasta jooksul maksumaksjale tehtud väljamaksete ning nendelt kinni peetud tulumaksu kohta maksumäärade lõikes. Isiku töölt lahkumisel antakse tõend koos lõpparvega. Tõendi vorm ja täitmise kord kehtestatakse rahandusministri määrusega.

(7) Asutuse töötajate, kelle koosseis, koondandmed või konkreetsed tööülesanded on riigisaladus, tulumaksu arvestust peetakse rahandusministri määrusega kehtestatud korras.

§ 41. Väljamaksed, millelt peetakse kinni tulumaks

Tulumaks peetakse kinni:

- 1) residendist füüsilisele isikule makstavalt tulumaksuga maksustamisele kuuluvalt palgalt ja muudelt tasudelt (§ 13 lõige 1), juriidilise isiku juhtimis- ja kontrollorgani liikme tasudelt (§ 13 lõige 2), arvestades §-s 42 lubatud mahaarvamisi;
- 2) mitteresidendile makstavalt palgalt ja muudelt tasudelt (§ 29 lõige 1), juriidilise isiku juhtimis- ja kontrollorgani liikme tasudelt (§ 29 lõige 2);

- 3) füüsilisele isikule tööettevõtu-, käsundus- või muu võlaõigusliku lepingu alusel makstud töö- või teenustasult, sealhulgas spordiseaduse § 13 lõikes 2 sätestatud lepingu alusel tehtud väljamaksed, välja arvatud, kui väljamakse saaja on kantud äriregistrisse või registreeritud Maksuameti kohalikus asutuses füüsilisest isikust ettevõtjana;
- 4) mitteresidendile või residendist füüsilisele isikule makstavatelt tulumaksuga maksustamisele kuuluvatelt intressidelt (§ 17 lõige 1, § 29 lõige 7);
- 5) mitteresidendile makstavatelt tulumaksuga maksustamisele kuuluvatelt dividendidelt (§ 29 lõige 8);
- 6) mitteresidendile või residendist füüsilisele isikule makstavalt tulumaksuga maksustamisele kuuluvat kindlustushüvitiselt, pensionilt, pensionifondi väljamakselt, stipendiumilt, muult hüvitiselt või elatiselt (§ 19, § 20 lõiked 1, 3 ja 4, § 29 lõige 9), välja arvatud punktides 7 ja 12 nimetatud väljamaksed;
- 7) mitteresidendile või residendist füüsilisele isikule makstavalt üüri- või renditasult või tasult asja piiratud asjaõigusega koormamise eest (§ 16 lõige 1, § 29 lõike 6 punktid 1–3), välja arvatud, kui väljamakse saaja on kantud äriregistrisse või registreeritud Maksuameti kohalikus asutuses füüsilisest isikust ettevõtjana;
- 8) mitteresidendile või residendist füüsilisele isikule makstavalt litsentsitasult (§ 16 lõiked 2 ja 3, § 29 lõike 6 punktid 4 ja 5);
- 9) mitteresidendist kunstnikule või sportlasele Eestis toimunud tegevuse eest makstavalt tasult, samuti kunstniku või sportlase Eestis toimunud tegevuse eest mitteresidendist või füüsilisest isikust kolmandale isikule makstavalt tasult (§ 29 lõige 10);
- 10) mitteresidendile Eestis osutatud teenuste eest makstavalt tasult (§ 29 lõige 3), välja arvatud, kui mitteresidendil on Eestis äriregistrisse kantud filiaal või Maksuameti kohalikus asutuses registreeritud muu püsiv tegevuskoht;
- 11) madala maksumääraga territooriumil asuvale juriidilisele isikule (§ 10) Eesti residendile osutatud teenuste eest makstavalt tasult (§ 29 lõige 3);
- 12) füüsilisele isikule tehtavatelt §-s 21 loetletud väljamaksetelt.

§ 42. Tulumaksu kinnipidamisel tehtavad mahaarvamised

- (1) Paragrahvi 41 punktis 1 nimetatud väljamaksetest võib kinnipeetava tulumaksu arvutamisel maha arvata igas kalendrikuus $\frac{1}{12}$ §-s 23 sätestatud maksuvabast tulust.
- (2) Paragrahvi 41 punktis 1 nimetatud väljamaksetest võib samuti kinnipeetava tulumaksu arvutamisel maha arvata §-s 24 nimetatud elatise, kui see elatis on tulumaksuga maksustamisele kuuluvast väljamaksest kinni peetud enne tulumaksu kinnipidamist.
- (3) Kui väljamakse saaja töötab korraga mitmes töökohas, siis võib lõikes 1 lubatud mahaarvamise teha ainult ühes töövõtja poolt valitud ja tööandjale kirjalikult teatatud töökohas. Töökohaks loetakse ka töötamist avalikus teenistuses või tegevust juriidilise isiku juhtimisorgani liikmena (§ 9). Kui isik lahkub töölt või asub tööle kalendrikuu kestel, võib tööandja sellel kuul mahaarvamise teha, kui töö- või teenistussuhe selle tööandja juures kestis järjest 15 kalendripäeva või rohkem.
- (4) Kui töötajale või teenistujale ei tehtud tulumaksuga maksustatavaid väljamakseid seoses töölepingu peatumisega Eesti Vabariigi töölepingu seaduse (RT 1992, 15/16, 241; 1993, 10, 150; RT I 1993, 26, 441; 1995, 14, 170; 16, 228; 1996, 3, 57; 40, 773; 45, 850; 49, 953; 1997, 5/6, 32; 1998, 111, 1829; 1999, 16, 276; 60, 616) § 55 punktide 3–11 alusel või seoses teenistussuhte peatumisega avaliku teenistuse seaduse § 108 punktide 2–9 alusel, on tulumaksu kinnipidajal õigus kanda lõikes 1 lubatud mahaarvamised nende maksustamisperioodi kuude eest edasi järgmistele kuudele ning arvestada mahaarvamisi summeeritult. Summeeritud mahaarvamisi võib teha ainult töö- või teenistussuhte jätkumise päevast kuni kalendriaasta lõpuni tehtavatelt § 41 punktis 1 nimetatud väljamaksetelt.

§ 43. Kinnipeetava tulumaksu määrad

- (1) Paragrahvis 41 nimetatud väljamaksetelt peetakse tulumaksu kinni järgmiste määrade järgi:
 - 1) punktides 1–7 ning 11 nimetatud väljamaksetelt – 26%;
 - 2) punktides 8–10 nimetatud väljamaksetelt – 15%;
 - 3) punktis 12 nimetatud väljamaksetelt – 10%.
- (2) Kui välislepingus on mitteresidendilt tulumaksu kinnipidamisel ette nähtud lõikes 1 toodud määradest väiksemad määrad, tuleb tulumaksu kinnipidamisel kohaldada välislepingus ettenähtud määrasid ja tulumaksu kinnipidaja on kohustatud esitama oma asukohajärgsele Maksuameti kohalikule asutusele väljamakse saaja residentsust tõendava dokumendi.
- (3) Nõuded välisriikide residentsust tõendavatele dokumentidele kehtestab rahandusminister.
- (4) Lõikes 1 toodud või lõikes 2 nimetatud välislepingutes sätestatud määrade järgi kinnipeetud tulumaks on mitteresidendist väljamakse saajale Eesti tuluallikast saadud tulu maksustamisel lõplikuks tulumaksuks §-s 41 loetletud väljamaksetena saadud tulude osas. See säte ei kehti mitteresidendi suhtes, kes sai tulu läbi Eestis asuva püsiva tegevuskoha (§ 7).

§ 44. Tuludeklaratsioonid

- (1) Füüsiline isik on kohustatud esitama elukohajärgsele Maksuameti kohalikule asutusele tuludeklaratsiooni maksustamisperioodi tulude kohta hiljemalt maksustamisperioodile järgneva aasta 31. märtsiks.
- (2) Residentidest maksumaksjad, kes on olnud omavahel abielus kogu maksustamisperioodi, võivad esitada ühise tuludeklaratsiooni. Ühise tuludeklaratsiooni võib esitada ka juhul, kui abielu on sõlmitud maksustamisperioodi kestel või üks abikaasadest on surnud maksustamisperioodi kestel.
- (3) Paragrahvi 36 lõikes 6 sätestatud juhul on füüsiline isik kohustatud esitama tuludeklaratsiooni ühe kuu jooksul, alates pankroti väljakuulutamisest.
- (4) Mitteresident on kohustatud esitama kalendriaasta jooksul § 29 lõigete 4 ja 5 kohaselt maksustamisele kuuluva kasu kohta Maksuametile tuludeklaratsiooni hiljemalt järgmise aasta 31. märtsiks. Mitteresidendi poolt kinnisasja, ehitise või korteri kui vallasasja võõrandamisel tuleb tuludeklaratsioon esitada kuu aja jooksul pärast tehingu toimumist. Tuludeklaratsioon esitatakse võõrandatud vara või § 29 lõikes 5 nimetatud väljamakse teinud isiku asukohajärgsele Maksuameti kohalikule asutusele.
- (5) Mitteresident, kes sai Eestis maksustamisele kuuluvat ettevõtlustulu (§ 29 lõige 3), on kohustatud esitama tuludeklaratsiooni maksustamisperioodi ettevõtlustulude kohta. Tuludeklaratsioon esitatakse ettevõtluse toimumise koha asukohajärgsele Maksuameti kohalikule asutusele maksustamisperioodile järgneva kuue kuu jooksul. Ettevõtluse lõpetamise korral enne maksustamisperioodi lõppu tuleb tuludeklaratsioon esitada kahe kuu jooksul, arvates tegevuse lõpetamisest.
- (6) Tuludeklaratsiooni ei pea esitama:
 - 1) residendist füüsiline isik (välja arvatud füüsilisest isikust ettevõtja), kellel puudus maksustamisperioodil maksustatav tulu või kelle tulu ei ületanud §-s 23 sätestatud maksuvaba tulu määra;
 - 2) paragrahvi 43 lõikes 4 nimetatud isik;
 - 3) füüsiline isik, kelle ainsaks tuluks maksustamisperioodil oli ühes töökohas töötamisest saadud § 13 lõikes 1 nimetatud tulu ja § 20 lõikes 1 nimetatud hüvitis, kui nendelt on kinni peetud tulumaks § 41 alusel.
- (7) Tuludeklaratsioonide ning nende lisade vormid ja täitmise kord kehtestatakse rahandusministri määrusega.

§ 45. Välismaal tasutud tulumaksu arvestamine

- (1) Kui residendist maksumaksja on saanud maksustamisperioodil tulu välismaalt, liidetakse kõik välisriikides saadud tulud isiku maksustatavale tulule ning tasumisele kuuluvast tulumaksust arvatakse maha nimetatud tuludelt välismaal tasutud või kinnipeetud tulumaks vastavalt lõigetes 2–5 toodud tingimustele. Eestis ning igas välisriigis saadud tulu kohta arvutatakse tulumaks eraldi.
- (2) Kui välisriigis saadud tulult käesoleva seaduse järgi arvutatud tulumaks on suurem välisriigis tasutud tulumaksust, on maksumaksja kohustatud Eestis tulumaksuna tasuma välisriigi tulumaksu ja Eesti tulumaksu vahe.
- (3) Kui välisriigis saadud tulult arvutatud tulumaks on väiksem välisriigis tasutud tulumaksust, samuti juhul, kui maksumaksja tuludeklaratsiooni järgi kõikidest allikatest saadud tulult arvutatud tulumaks on väiksem välisriigis tasutud tulumaksust, siis välisriigis enammakstud tulumaksu Eestis ei hüvitata.
- (4) Kui residendist füüsiline isik on saanud § 18 lõike 4 või § 22 järgi maksustamisele kuuluvat tulu, on tal õigus arvata oma tasumisele kuuluvast tulumaksust maha proportsionaalne osa välisriigi juriidilise isiku, isikute ühenduse või varakogumi poolt välismaal tasutud või kinnipeetud tulumaksust, mis vastab residendi tuluna maksustatavale kasumiosale.
- (5) Välisriigis tasutud või kinnipeetud tulumaksu on lubatud Eestis tasumisele kuuluvast tulumaksust maha arvata ainult juhul, kui maksumaksja esitab välisriigi maksuhalduri õiendi tulumaksu või muu tulumaksuga samaväärse maksu tasumise kohta.
- (6) Kui välisriigis on tulumaksu tasutud või kinni peetud rohkem, kui vastava riigi seadus või välisleping ette näeb, võib Eestis tasumisele kuuluvast tulumaksust maha arvata ainult selle osa välisriigi tulumaksust, mille tasumine oli kohustuslik.

§ 46. Tulumaksu tasumine ja tagastamine

- (1) Maksuameti kohalik asutus arvutab välja tuludeklaratsiooni järgi juurdemaksmisele kuuluva maksusumma (juurdemakse) ning saadab maksumaksjale sellekohase kirjaliku maksuteate. Abikaasad, kes esitasid ühise tuludeklaratsiooni, vastutavad juurdemaksmisele kuuluva tulumaksu tasumise eest solidaarselt ning nendele väljastatakse ühine maksuteade.

(2) Aasta tuludeklaratsioonis arvatakse maksustamisperioodi tulumaksu kogusummas maha tulumaks, mis on maksustamisperioodi jooksul kas kinni peetud või makstud §-de 41 ja 47 alusel. Samuti arvatakse maha välisriigis kinni peetud või makstud tulumaks §-s 45 lubatud ulatuses. Tasumisele või tagastamisele kuuluv tulumaks arvutatakse täiskroonides.

(3) Maksumaksja on kohustatud tasuma maksuteates näidatud juurdemakse Maksuameti pangakontole hiljemalt maksustamisperioodile järgneva kalendriaasta 1. juuliks, välja arvatud lõigetes 4 ja 5 toodud juhtudel.

(4) Residentist füüsiline isik, kes deklareeris ettevõtlustulu või kasu vara võõrandamisest, on kohustatud tasuma maksuteates näidatud juurdemakse Maksuameti pangakontole hiljemalt maksustamisperioodile järgneva kalendriaasta 1. oktoobriks.

(5) Mitteresident, kes sai kasu vara võõrandamisest või kes sai maksustatavat ettevõtlustulu, tasub juurdemaksu kuuluva maksusumma vastavalt § 44 lõikes 4 või 5 sätestatud tuludeklaratsiooni esitamise tähtpäevaks Maksuameti pangakontole. Mitteresidendi suhtes ei kohaldata lõikes 1 sätestatud.

(6) Füüsilisest isikust maksumaksja poolt enammakstud maksusumma tagastab Maksuamet maksudeklaratsioonil deklareeritud pangakontole. Enammakstud maksusumma tuleb tagastada hiljemalt lõikes 3 sätestatud tähtpäevaks, lõikes 4 nimetatud maksumaksja puhul aga lõikes 4 nimetatud tähtpäevaks.

§ 47. Avansilised maksed

(1) Füüsiline isik, kes sai eelmisel maksustamisperioodil ettevõtlustulu, on kohustatud tasuma maksustamisperioodi kestel tulumaksu avansilisi makseid. Avansilise makse suuruseks on $\frac{1}{4}$ isiku poolt eelmisel maksustamisperioodil ettevõtlustulult arvestatud tulumaksu summast.

(2) Avansilised maksed tuleb tasuda võrdsete summadena, alates tuludeklaratsiooni esitamise tähtpäevale järgnevast kvartalist iga kvartali kolmanda kuu 15. kuupäevaks. Avansilisi makseid ei pea maksma, kui ühe kvartali makse suurus ei ületa 1000 krooni.

(3) Esimese maksustamisperioodi kestel ei ole ettevõtlusest tulu saav maksumaksja kohustatud tulumaksu avansilisi makseid maksma.

(4) Füüsilisest isikust ettevõtja, kes on maksustamisperioodi kestel kustutatud äriregistrist või kes on teatanud Maksuameti kohalikule asutusele oma ettevõtluse lõpetamisest, ei ole kohustatud pärast toimingut tulumaksu avansilisi makseid maksma.

(5) Maksuametil on õigus vähendada avansilisi makseid või vabastada maksumaksja avansiliste maksete tasumisest, kui maksumaksja prognoositav ettevõtlustulu on maksustamisperioodil oluliselt väiksem eelmise maksustamisperioodi tulust ning kui maksumaksja esitab selle kohta põhjendatud taotluse.

10. peatükk

TULUMAKSU MAKSMISE ERIJUHUD

§ 48. Tulumaks erisoodustustelt

(1) Tööandja maksab tulumaksu töötajale tehtud erisoodustuselt.

(2) Tööandjaks lõike 1 tähenduses on residentist juriidiline või füüsiline isik, samuti riigi- või kohaliku omavalitsusüksuse asutus ning mitteresident, kellel on Eestis püsiv tegevuskoht (§ 7) või kellel on Eestis töötajad.

(3) Töötajaks lõike 1 tähenduses on töölepingu alusel töötav isik, avalik teenistuja (§ 13 lõige 1), juhtimis- või kontrollorgani liige (§ 9), samuti füüsilisest isikust ettevõtja, kes müüb töötajale kaupu või osutab teenuseid pikema aja jooksul kui kuus kuud.

(4) Erisoodustus on igasugune kaup, teenus, muu loonustasu või rahaliselt hinnatav soodustus või kingitus, mida antakse lõikes 3 nimetatud isikule seoses töö- või teenistussuhtega, juriidilise isiku juhtimis- või kontrollorgani liikmeks olekuga või pikaajalise lepingulise suhtega. Erisoodustus on muu hulgas:

1) eluasemekulude täielik või osaline katmine;

2) sõiduvahendi või muu tööandja vara tasuta või soodushinnaga kasutada andmine töö-, ameti- või teenistusülesannete või tööandja ettevõtlusega mitteseotud tegevuseks;

3) kindlustusmaksete tasumine, kui selline kohustus ei ole ette nähtud seadusega;

4) teenistus-, töö- või ametilähetustega seotud kulude hüvitamine või päevaraha maksmine Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud piirmäärasid ületavas osas (§ 13 lõike 3 punkt 1, § 31 lõike 1 punkt 7);

5) isikliku sõiduvahendi kasutamise eest hüvitiste maksmine Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud piirmäärasid ületavas osas (§ 13 lõike 3 punkt 2, § 31 lõike 1 punkt 8);

6) laenu andmine rahandusministri poolt kehtestatud alammäärast madalama intressiga;

7) asja, väärtpaberi, varalise õiguse või teenuse tasuta üleandmine, müük või vahetus turuhinnast madalama hinnaga;

8) asja, väärtpaberi, varalise õiguse või teenuse ostmine turuhinnast kõrgema hinnaga;

9) loobumine rahalise nõude sissenõudmisest, välja arvatud, kui prognoositavad mõistlikud kulud seoses rahalise nõude sissenõudmisega ületavad nõude suurust.

(5) Erisoodustuste hulka ei kuulu rahalised väljamaksed, mida tavaliselt loetakse palgaks, lisatasuks, juurdemakseks, juhtimis- või kontrollorgani liikme tasuks või tasuks müüdüd kauba või osutatud teenuse eest. Samuti ei kuulu erisoodustuste hulka sellised füüsilistele isikutele tehtud väljamaksed, millelt on kinni peetud tulumaks § 41 alusel või mis ei kuulu tulumaksuga maksustamisele §-de 13–20 või 30–31 kohaselt.

(6) Erisoodustuseks loetakse ka need lõikes 4 nimetatud soodustused, mida tööandja annab lõikes 3 nimetatud isiku abikaasale, vanemale või lapsele.

(7) Erisoodustuse hinna määramise kord kehtestatakse rahandusministri määrusega.

§ 49. Tulumaks kingitustelt, annetustelt ja vastuvõtukuludelt

(1) Residentist juriidiline isik maksab tulumaksu kõikidelt füüsilistele isikutele ning mitteresidentidele tehtud kingitustelt ja annetustelt, välja arvatud sellised kingitused ja annetused, millelt on kinni peetud tulumaks § 41 alusel või makstud tulumaks § 48 alusel.

(2) Residentist juriidiline isik maksab tulumaksu § 11 lõikes 1 nimetatud nimekirja kandmata mittetulundusühingutele ja sihtasutustele tehtud kingitustelt ja annetustelt.

(3) Residentist äriühing ning § 11 lõikes 1 nimetatud nimekirja kandmata või § 11 lõikes 2 nimetatud juriidiline isik maksab tulumaksu vastavalt lõikes 4 toodud tingimustele järgmistelt väljamaksetelt:

1) paragrahvi 11 lõigetes 1 ja 2 nimetatud isikutele tehtud kingitustelt ja annetustelt;

2) väljamaksetelt seoses külaliste või äripartnerite toitlustamise, majutamise, transpordi või kultuurilise teenindamisega;

3) mittetulundusühingute ja sihtasutuste registrisse kantud ametiühingute, ametiühingute liidule või ametiühingute keskliidule tehtud kingitustelt ja annetustelt.

(4) Tulumaksuga maksustatakse kalendrikuu jooksul tehtud lõikes 3 nimetatud väljamaksete kogusumma, mis ületab 2% maksumaksja poolt samal kalendrikuul tehtud vastavalt sotsiaalmaksuseaduse (RT I 1998, 40, 611; 61, 982; 113/114, 1875 ja 1876; 1999, 29, 397; 71, 685; 82, 749; 87, 789; 88, 806; 97, 857) § 2 lõike 1 punktidele 1–7 ja 9 sotsiaalmaksuga maksustatud väljamaksete summast.

(5) Kui maksumaksja ei teinud lõike 4 kohaselt maksustamisele kuuluvaid väljamakseid kalendriaasta kõikidel kuudel, siis on tal õigus teha kalendriaasta tulumaksu summeeritud arvestus. Summeeritud arvestuse korral maksustatakse tulumaksuga lõikes 3 nimetatud väljamaksete kogusumma, mis ületab 2% maksumaksja poolt sama kalendriaasta jooksul tehtud vastavalt sotsiaalmaksuseaduse § 2 lõike 1 punktidele 1–7 ja 9 sotsiaalmaksuga maksustatud väljamaksete summast.

(6) Tulumaksu summeeritud arvestus ning sellega kaasnev maksu ümberarvutus deklareeritakse kalendriaasta viimase kuu maksudeklaratsioonis (§ 54 lõige 2).

§ 50. Tulumaks dividendidelt ning muudelt kasumieraldistelt

(1) Residentist äriühing (sealhulgas ka täis- ja usaldusühing) maksab tulumaksu kõikidelt füüsilistele isikutele, § 11 lõikes 1 nimetatud nimekirja kandmata mittetulundusühingutele ja sihtasutusele ning mitteresidentidele rahalises või mitterahalises vormis väljamakstud dividendidelt (§ 18 lõige 2) või muudelt kasumieraldistelt.

(2) Aktsia- või osakapitali või sissemaksete vähendamisel, aktsiate või osade tagasiostmisel või juriidilise isiku likvideerimisel tehtavate väljamaksete maksustamine toimub vastavalt § 15 lõigetele 2 ja 3 ning § 29 lõikele 5.

(3) Lisaks lõikes 1 nimetatule maksustatakse tulumaksuga järgmised rahaliselt hinnatavad soodustused ja hüved, mida residentist äriühing annab dividendi saamiseks õigustatud isikule, ilma et dividendide väljamaksmise otsust oleks vastu võetud, välja arvatud, kui nendelt soodustustelt või hüvedelt on kinni peetud tulumaks § 41 alusel või on makstud tulumaks § 48 või 49 alusel:

1) asja, väärtpaberi, varalise õiguse või teenuse tasuta üleandmine, müük või vahetus turuhinnast madalama hinnaga;

2) asja, väärtpaberi, varalise õiguse või teenuse ostmine turuhinnast kõrgema hinnaga;

3) loobumine rahalise nõude sissenõudmisest, välja arvatud, kui prognoositavad mõistlikud kulud seoses rahalise nõude sissenõudmisega ületavad nõude suurust;

4) laenu andmine äriseadustiku §-s 159 või 281 sätestatud laenukeeldu rikkudes.

(4) Kui residentist juriidilise isiku ja temaga seotud mitteresidendi või füüsilise isiku vahel tehtud tehingu väärtus on erinev omavahel mitteseotud isikute vahel tehtavate sarnaste tehingute väärtusest, võib maksuhaldur tulumaksu määramisel kasutada tehingute väärtusi, mida rakendavad sarnastes tingimustes mitteseotud iseseisvad isikud.

(5) Lõikes 4 toodud juhul maksustatakse tulumaksuga kas tulu, mille maksumaksja oleks saanud, või kulu, mis oleks maksumaksjal jäänud kandmata, kui seotud isikuga tehtud tehingu väärtus oleks olnud selline, mida rakendavad sarnastes tingimustes mitteseotud iseseisvad isikud.

(6) Lõikes 4 nimetatud tehingute väärtuse määramise meetodid kehtestatakse rahandusministri määrusega.

§ 51. Tulumaks ettevõtlusega mitteseotud kuludelt

(1) Residentist äriühing maksab tulumaksu ettevõtlusega mitteseotud kuludelt, välja arvatud, kui nendelt kuludelt on tasutud tulumaks vastavalt käesoleva seaduse §-dele 48–50.

(2) Ettevõtlusega mitteseotud kulu lõike 1 tähenduses on:

- 1) paragrahvi § 34 punktides 3–6 nimetatud kulud;
- 2) mittetulundusühingutele tasutud sisseastumis- ja liikmemaksud, kui nendes ühingutes osalemine ei ole otseselt seotud maksumaksja ettevõtlusega;
- 3) väljamaksed, mille kohta maksumaksjal puudub raamatupidamist reguleerivates õigusaktides ettenähtud nõuetele vastav algdokument;
- 4) kulud maksumaksja ettevõtluseks mittevajalike teenuste ostmiseks.

(3) Residentist mittetulundusühing, sihtasutus, kirik, kogudus või koguduste liit maksab tulumaksu lõike 2 punktides 1 ja 3 ning §-s 52 nimetatud kuludelt ja väljamaksetelt, samuti kuludelt isiku põhikirjalise tegevusega (sealhulgas põhikirjas lubatud ettevõtlusega) mitteseotud teenuste ja vara ostmiseks.

(4) Residentist juriidiline isik maksab tulumaksu kalendrikuu jooksul füüsilistele isikutele väljamakstud avansside ja ettemaksete kogusummal, mis ületab 50% maksumaksja poolt eelneval kalendrikuul tehtud vastavalt sotsiaalmaksuseadusele sotsiaalmaksuga maksustatud väljamaksete summast. Eelmises lauses nimetatud avansside ja ettemaksete kogusummal arvatakse maha samal kalendrikuul füüsilistele isikute poolt tagastatud avansid ja ettemaksed, samal kalendrikuul avansside ja ettemaksete arvel soetatud kaupade ja teenuste maksumus ning avansside või ettemaksete arvel väljamakstud töö- või teenustasude summad.

(5) Ettevõtlusega mitteseotud kuludeks ei loeta § 13 lõike 3 punktides 6–10 nimetatud kulusid.

§ 52. Tulumaks muudelt ettevõtlusega mitteseotud väljamaksetelt

(1) Residentist äriühing maksab tulumaksu ettevõtlusega mitteseotud väljamaksetelt, välja arvatud, kui nendelt väljamaksetelt on tasutud tulumaks vastavalt §-dele 48–51.

(2) Ettevõtlusega mitteseotud väljamakse lõike 1 tähenduses on:

- 1) ettevõtluseks mittevajaliku vara soetamine;
- 2) madala maksumääraga territooriumil asuva juriidilise isiku (§ 10) poolt emiteeritud väärtpaberite soetamine;
- 3) osaluse omandamine madala maksumääraga territooriumil asuvas juriidilises isikus;
- 4) viivise või leppetrahvi tasumine ja kohtu- või vahekohtuväliselt kahju hüvitamine madala maksumääraga territooriumil asuvale juriidilisele isikule;
- 5) laenu andmine või ettemakse sooritamine madala maksumääraga territooriumil asuvale juriidilisele isikule või muul viisil nõudeõiguse omandamine madala maksumääraga territooriumil asuva juriidilise isiku vastu.

§ 53. Mitteresidentist juriidilise isiku Eestis asuva püsiva tegevuskoha maksustamine

(1) Mitteresidentist juriidiline isik, kellel on Eestis registreeritud püsiv tegevuskoht (§ 7), maksab tulumaksu vastavalt §-dele 48–52, arvestades käesolevas paragrahvis toodud erisusi.

(2) Paragrahvi 48 alusel maksustatakse tulumaksuga kõik erisoodustused, mida mitteresident teeb püsiva tegevuskoha kaudu või püsiva tegevuskoha arvel oma töötajale või juhtimis- või kontrollorgani liikmele, sõltumata sellest, kas erisoodustuse saaja on resident või mitteresident.

(3) Paragrahvi 49 alusel maksustatakse tulumaksuga kõik kingitused ja annetused ning vastuvõtukulud, mida mitteresident teeb püsiva tegevuskoha kaudu või püsiva tegevuskoha arvel, sõltumata sellest, kas kingituse või annetuse saajaks, külaliseks või äripartneriks on resident või mitteresident. Külaliseks ja äripartneriks loetakse ka mitteresidendi peakontori või muu väljaspool Eestit asuva struktuuriüksuse esindajaid.

(4) Paragrahvi 50 alusel maksustatakse tulumaksuga:

- 1) Eestist väljaviidav püsiva tegevuskoha vara, mis ületab Eestisse püsiva tegevuskoha jaoks toodud vara, kui selle vara eest ei anta vastu muud vara või ei osutata teenust;
- 2) püsiva tegevuskoha kaudu või püsiva tegevuskoha arvel mitteresidendi peakontorile või muudele väljaspool Eestit asuvatele mitteresidendi struktuuriüksustele tehtavad väljamaksed nende väljamaksete eest kaupa või teenust vastu saamata;
- 3) püsiva tegevuskoha kaudu või püsiva tegevuskoha arvel mitteresidendi korraldusel kolmandale isikule tehtavad väljamaksed nende väljamaksete eest kaupa või teenust vastu saamata.

(5) Paragrahvide 51 ja 52 alusel maksustatakse tulumaksuga kõik püsiva tegevuskoha kaudu või püsiva tegevuskoha tulu arvel tehtud ettevõtlusega mitteseotud kulud või muud väljamaksed.

§ 54. Tulumaksu deklareerimine ja tasumine

(1) Paragrahvi 48 alusel maksustamisele kuuluvaid erisoodustusi tegev isik või asutus on kohustatud esitama maksustamisperioodile järgneva kalendrikuu 10. kuupäevaks oma asukohajärgsele Maksuameti kohalikule asutusele maksudeklaratsiooni kalendrikuu jooksul tehtud erisoodustuste kohta.

(2) Kõik residendist juriidilised isikud ning § 53 nimetatud mitteresidendist juriidilised isikud on kohustatud esitama maksustamisperioodile järgneva kalendrikuu 10. kuupäevaks oma asukohajärgsele Maksuameti kohalikule asutusele maksudeklaratsiooni §-des 49–53 sätestatud tulumaksu kohta eelmisel kalendrikuul, sõltumata sellest, kas isikul oli nimetatud perioodil tulumaksu maksmise kohustus või mitte.

(3) Lõigetes 1 ja 2 nimetatud maksudeklaratsiooni ja selle lisade vorm ning täitmise kord kehtestatakse rahandusministri määrusega.

(4) Maksumaksja on kohustatud kandma §-de 48–53 alusel maksmisele kuuluva tulumaksu Maksuameti pangakontole hiljemalt maksustamisperioodile järgneva kalendrikuu 10. kuupäevaks.

11. peatükk

INFORMATSIOONIKOHUSTUS

§ 55. Majandusaasta aruande esitamine

(1) Residendist äriühing, mittetulundusühing, sihtasutus, § 11 lõikes 2 nimetatud juriidiline isik ning avalik-õiguslik juriidiline isik on kohustatud kuue kuu jooksul, arvates majandusaasta lõpust, esitama oma asukohajärgsele Maksuameti kohalikule asutusele majandusaasta aruande allkirjastatud eksemplari.

(2) Mitteresident, kellel on Eestis püsiv tegevuskoht (§ 7), on kohustatud kuue kuu jooksul, arvates majandusaasta lõpust, esitama püsiva tegevuskoha asukohajärgsele Maksuameti kohalikule asutusele püsiva tegevuskoha majandusaasta aruande allkirjastatud eksemplari.

§ 56. Aktsionäridele ja osanikele tehtud väljamaksetest teatamine

(1) Residendist äriühing on kohustatud aktsiakapitali, osakapitali või sissemaksete vähendamisel või aktsiate või osade tagasiostmisel tehtud väljamaksetest või likvideerimisjaotiste väljamaksmisest teatama oma asukohajärgsele Maksuameti kohalikule asutusele.

(2) Teates tuleb näidata väljamakse saaja nimi, isiku- või registrikood, aadress, isikule tehtud väljamakse suurus ning isikule kuulunud aktsia, osa, sissemakse või osamaksu nimiväärtuse suurus enne ja pärast väljamakse tegemist.

(3) Teade tuleb esitada väljamakse tegemise kuule järgneva kalendrikuu 10. kuupäevaks.

§ 57. Registrikannetest teatamine

Kohtute kinnistusametid ja registriosakonnad, riikliku hooneregistri pidaja, tsiviilõhusõidukite riikliku registri pidaja, riikliku autoregistri pidaja ja riikliku traktoriregistri pidaja on kohustatud teatama Maksuametile ühe kuu jooksul, alates vastava registrikande tegemisest:

1) tehingutest, milles välismaa juriidiline isik või Eestis elamisluba mitteomav välisriigi kodanik või kodakondsuseta isik on võõrandanud kinnisasja, piiratud asjaõiguse või registrisse kantud vallasasja või loovutanud piiratud asjaõiguse järjekoha;

2) tehingutest, millega on koormatud kinnisasja või registrisse kantud vallasasja piiratud asjaõigusega välismaa juriidilise isiku või Eestis elamisluba mitteomava välisriigi kodaniku või kodakondsuseta isiku kasuks.

12. peatükk

RAKENDUSSÄTTED

§ 58. 1999. aasta tulude maksustamine

(1) Kõikide maksumaksjate 1999. aasta tulud deklareeritakse ja maksustatakse ning tulumaks tasutakse ja tagastatakse vastavalt enne käesoleva seaduse jõustumist kehtinud tulumaksuseaduse (RT I 1993, 79, 1184; 1998, 9, 111; 28, 353 ja 354; 34, 485 ja 489; 40, 612; 51, 757; 61, 979; 103, 1699; 1999, 4, 51; 10, 150; 16, 270 ja 273; 27, 383 ja 393; 101, 902) sätetele.

(2) Residendist juriidilise isiku ning välismaa äriühingu filiaali puhul, kelle majandusaasta ei ole kalendriaasta, loetakse käesoleva seaduse jõustumise päevale eelnev majandusaasta osa iseseisvaks maksustamisperioodiks ning selle kohta esitatakse tuludeklaratsioon ning makstakse tulumaks vastavalt lõikes 1 sätestatule. Sealjuures rakendatakse enne käesoleva seaduse jõustumist kehtinud tulumaksuseaduse § 17 lõikes 4 ja § 20 lõikes 1 sätestatud protsendimäärasid proportsionaalselt maksustamisperioodi kuude arvuga.

(3) Enne käesoleva seaduse jõustumist kehtinud seaduse alusel arvestatud tulumaks, mis laekub Maksuametile pärast käesoleva seaduse jõustumist, kantakse Maksuameti poolt riigi- ja kohalikesse eelarvetesse vastavalt enne käesoleva seaduse jõustumist kehtinud tulumaksuseaduse §-le 8.

§ 59. Tulumaksu arvestamine põhivara võõrandamisel

(1) Füüsilisest isikust maksumaksja, kellel on põhivara, millelt on enne käesoleva seaduse jõustumist kehtinud tulumaksuseaduse § 17 alusel arvatud amortisatsiooni, arvestab põhivara objekti võõrandamise korral kasu või kahju (§ 37) lähtuvalt vara korrigeeritud maksumusest. Korrigeeritud maksumuseks loetakse käesoleva seaduse jõustumise päevaks lõppenud viimase maksustamisperioodi kohta koostatud maksuamortisatsiooni tabelis toodud järgmisele maksustamisperioodile ülekantav põhivara väärtus. II amortisatsioonigrupi kuuluva põhivara puhul arvutatakse iga üksiku põhivara objekti korrigeeritud maksumus proportsionaalselt vastavalt iga objekti soetamismaksumuse ja kõikide II amortisatsioonigrupi põhivara objektide soetamismaksumuste kogusumma suhtele.

(2) Kui füüsilisest isikust maksumaksja on teinud maksustatavast tulust enne käesoleva seaduse jõustumist kehtinud tulumaksuseaduse § 18¹lõikes 1 lubatud mahaarvamisi, siis sellise põhivara võõrandamise või isiklikku tarbimisse võtmise (§ 37 lõige 4) korral kahe aasta jooksul pärast põhivara soetamist, parendamist või täiendamist rakendatakse seaduse § 18¹lõikes 4 sätestatud. Maksustatavast tulust tehtud mahaarvamiste summa lisatakse selle maksustamisperioodi ettevõtlustulule, millal põhivara võõrandati või isiklikku tarbimisse võeti.

(3) Kui maksumaksja on lisaks põhivara soetamismaksumusele arvanud maksustatavast tulust maha ka põhivara amortisatsiooni enne käesoleva seaduse jõustumist kehtinud tulumaksuseaduse § 17 alusel, siis kohaldatakse sellise põhivara võõrandamise või isiklikku tarbimisse võtmisel lisaks lõikes 2 sätestatud ka § 37 lõikes 3 või 4 sätestatud.

(4) Kui residendist juriidiline isik või § 6 lõikes 4 nimetatud mitteresident on teinud maksustatavast tulust enne käesoleva seaduse jõustumist kehtinud tulumaksuseaduse § 18¹lõikes 1 lubatud mahaarvamisi, siis sellise põhivara võõrandamise korral kahe aasta jooksul pärast põhivara soetamist, parendamist või täiendamist on maksumaksja kohustatud tasuma tulumaksu 26% võõrandatud põhivara soetamise, parendamise või täiendamise kuludest, mis on varasemal maksustamisperioodil maksustatavast tulust maha arvatud. Kui maksumaksjal on enne käesoleva seaduse jõustumist kehtinud tulumaksuseaduse § 21 lõike 1¹alusel edasikantavaid mahaarvamisi, siis ta võib käesoleva lõike alusel tulumaksuga maksustamisele kuuluvat summat vähendada edasikantavate mahaarvamiste võrra. Eelmises lauses nimetatud mahaarvamise võrra vähendatakse ka enne käesoleva seaduse jõustumist kehtinud tulumaksuseaduse § 21 lõike 1¹alusel edasikantavate mahaarvamiste jääki.

(5) Lõikes 4 nimetatud tulumaks deklareeritakse § 54 lõikes 2 nimetatud deklaratsioonis sellel kalendrikuul, millal põhivara võõrandati. Tulumaks tuleb tasuda § 54 lõikes 4 nimetatud tähtpäevaks.

§ 60. Erisused dividendide maksustamisel

(1) Äriühingud, kelle poolt enne käesoleva seaduse jõustumist kehtinud tulumaksuseaduse § 32 lõike 2 alusel tasutud tulumaks ei ole 2000. aasta 1. juuliks täies ulatuses maha arvatud sellesama seaduse alusel tasumisele kuuluvast tulumaksust, võivad sel viisil tekkinud tulumaksu enamakse arvata maha § 50 lõike 1 alusel tasumisele kuuluvast tulumaksust. Kui tulumaksu enamakse on suurem kui maksustamisperioodil § 50 lõike 1 alusel tasumisele kuuluv tulumaks, siis võib mahaarvamata osa enamaksest edasi kanda järgmistele maksustamisperioodidele.

(2) Kui residendist äriühing maksab dividende enne käesoleva seaduse jõustumist lõppenud majandusaastate puhaskasumist, võib see äriühing § 50 lõike 1 alusel tasumisele kuuluvast tulumaksust maha arvata väljamakstud dividendile vastavalt kasumiosalt aastate 1994–1999 eest makstud tulumaksu osa, kuid mitte rohkem kui maksustamisperioodil § 50 lõike 1 alusel tasumisele kuuluv tulumaksu summa. Mahaarvatav tulumaks määratakse kindlaks selliselt, et äriühingu aastate 1994–1999 maksustamisperioodide kohta esitatud tuludeklaratsioonides maksustatavalt tulult arvatud ja soodustustega korrigeeritud tulumaksu kogusumma jagatakse sama äriühingu aastate 1994–1999 majandusaasta aruannete bilansi ridade «aruandeaasta puhaskasum» kogusummaga, millest on lahutatud aastate 1994–1999 jooksul samade aastate puhaskasumi arvel läbiviidud fondiemissiooni summa, ning saadud tulemus korrutatakse väljamakstud dividendi summaga.

(3) Kui residendist äriühing maksab dividende teisele residendist äriühingule, kellele kuulub vähemalt 20% dividende maksva äriühingu aktsiatest, osadest või häältest, siis kantakse lõikes 2 sätestatud tulumaksu mahaarvamise õigus üle dividendi saajale (edaspidi *ülekantud tulumaks*). Ülekantud tulumaksu suuruseks on makstud dividendile vastav lõike 2 kohaselt arvatud mahaarvatava tulumaksu summa. Dividende maksev äriühing esitab ülekantud tulumaksu suuruse kohta tõendi dividendide saajale hiljemalt dividendide väljamaksmise kuule järgneva kuu 5. kuupäeval. Tõendi koopia esitatakse samaks tähtpäevaks dividendide maksja asukohajärgsele Maksuameti kohalikule asutusele.

(4) Kui äriühing on saanud lõikes 3 nimetatud dividendi ning maksab dividendi teisele residendist äriühingule, siis ta lisab dividendi saajale lõike 3 kohaselt ülekantavale tulumaksule väljamakstavale dividendile vastava proportsionaalse osa dividendi maksjale lõike 3 kohaselt varem ülekantud tulumaksu summast, mida dividendi maksja on vähendanud lõike 5 kohaselt tehtud mahaarvamiste võrra. Sellisel viisil on ülekantud tulumaksu edasikandmine lubatud tingimusel, et dividendi saajale kuulub vähemalt 20% dividendi maksva äriühingu aktsiastest, osadest või häälest. Ülekantud tulumaksu edasikandmise kordade arv ei ole piiratud.

(5) Tulumaksu mahaarvamise õiguse ülekandmist lõigetes 3 ja 4 sätestatud tingimustel rakendatakse ka sellisel juhul, kui residendist äriühing suurendab käesoleva seaduse kehtivuse ajal oma aktsia- või osakapitali fondiemissiooni korras. Tulumaksu mahaarvamise õigust võib üle kanda residendist äriühingule, kellele kuulub fondiemissiooni otsustamise ajal vähemalt 20% fondiemissiooni läbiviiva äriühingu aktsiastest, osadest või häälest. Ülekantava tulumaksu suuruse arvestamisel võetakse aluseks fondiemissiooni tulemusena saadud tasuta aktsiate nimiväärtus või summa, mille võrra suurendati aktsiate või osade nimiväärtust. Ülekantava tulumaksu kohta koostatakse tõend lõikes 3 sätestatud korras.

(6) Äriühing, kellele on üle kantud tulumaksu mahaarvamise õigust vastavalt lõikele 3, 4 või 5, võib § 50 lõike 1 alusel tasumisele kuuluvast tulumaksust maha arvata lisaks lõikes 2 nimetatud tulumaksule ka lõike 3, 4 või 5 kohaselt ülekantud tulumaksu, kuid kokku mitte rohkem kui maksustamisperioodil § 50 lõike 1 alusel tasumisele kuuluv tulumaksu summa. Mahaarvamise tulemusena tekkinud ülekantud tulumaksu jääki võib maha arvata järgnevatel maksustamisperioodidel § 50 lõike 1 alusel tasumisele kuuluvast tulumaksust.

(7) Lõikes 3 nimetatud ülekantud tulumaksu tõendi vorm kehtestatakse rahandusministri määrusega.

§ 61. Muud rakendussätted

(1) Äriühingud, kelle tulu on vastavalt Eesti Vabariigi ettevõtte tulumaksu seaduse (RT 1991, 36, 446; 1992, 34, 442; 1993, 6, 95; RT I 1993, 79, 1184) §-le 17 täielikult või osaliselt tulumaksust vabastatud, maksavad tulumaksu §-des 48–52 sätestatud maksuobjektilt.

(2) Paragrahvis 35 sätestatud kohaldatakse ka enne käesoleva seaduse jõustumist kehtinud tulumaksuseaduse § 21 alusel edasikantavatele kuludele. Enne käesoleva seaduse jõustumist kehtinud tulumaksuseaduse § 21 lõikes 1¹ sätestatud kulusid võib edasi kanda kuni seitsmele järgnevale maksustamisperioodile.

(3) Enne käesoleva seaduse jõustumist kehtinud tulumaksuseaduse § 22 alusel edasikantud kahju võib maha arvata maksumaksja vara müügist saadud kasust vastavalt §-le 39.

(4) Paragrahvi 34 punktis 1 sätestatu kehtib samuti enne käesoleva seaduse jõustumist kehtinud tulumaksuseaduste alusel tasumisele kuuluva tulumaksu suhtes.

(5) Eesti Vabariigi ravikindlustusseaduse, Eesti Vabariigi töölepingu seaduse, avaliku teenistuse seaduse ja riigilõivuseaduse muutmise seaduse (RT I 1998, 111, 1829; 113/114, 1876) § 5 lõike 3 kohaselt tööandjate poolt kuni 2000. aasta 1. juulini makstavatelt ravikindlustushüvitistelt peab tulumaksu kinni tööandja vastavalt käesoleva seaduse § 41 punktile 1.

§ 62. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 2000. aasta 1. jaanuaril.

13. peatükk

MUUDATUSED KEHTIVATES ÕIGUSAKTIDES

§ 63. Kohalike maksude seaduse muutmine

Kohalike maksude seaduse (RT I 1994, 68, 1169; 1996, 49, 953; 1999, 16, 269) § 5 punkt 2 ning § 7 tunnistatakse kehtetuks.

§ 64. Raamatupidamise seaduse muutmine

Raamatupidamise seaduses (RT I 1994, 48, 790; 1995, 26–28, 355; 92, 1604; 1996, 40, 773; 42, 811; 49, 953; 1998, 59, 941; 1999, 55, 584) tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 2 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(1) Käesolev seadus laieneb käesoleva paragrahvi 2.–8. lõikes sätestatud erisusi arvestades kõigile Eestis registreeritud eraõiguslikele juriidilistele isikutele ning füüsilistest isikutest ettevõtjatele, Eestis registreeritud filiaali või muud püsivat tegevuskohta omavatele välismaa juriidilistele isikutele, samuti Eestis asutatud avalik-õiguslikele juriidilistele isikutele (edaspidi *raamatupidamiskohustuslastele*), välja arvatud Eesti Pank. Maksustamisega seotud arvestuse ja aruandluse kord kehtestatakse teiste õigusaktidega.»

2) paragrahvi 2 lõikes 10 asendatakse sõnad «välismaa äriühingu filiaal» sõnadega «raamatupidamiskohustuslasest välismaa juriidiline isik».

§ 65. Sotsiaalmaksuseaduse muutmine

Sotsiaalmaksuseaduses (RT I 1998, 40, 611; 61, 982; 113/114, 1875 ja 1876; 1999, 29, 397; 71, 685; 82, 749; 87, 789; 88, 806; 97, 857) tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 2 lõike 1 punktist 4 jäetakse välja tekstiosa «(RT I 1993, 79, 1184; 1998, 9, 111; 28, 353 ja 354; 34, 485 ja 489; 40, 612; 51, 757; 61, 979; 103, 1699; 1999, 4, 51; 10, 150; 16, 270 ja 273)»;

2) paragrahvi 2 lõike 1 punkt 8 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

« 8) erisoodustustelt tulumaksuseaduse tähenduses, ümberarvestatuna rahasse, ning erisoodustustelt maksmisele kuuluvalt tulumaksult;»;

3) paragrahvi 6 lõike 1 punkt 4 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

« 4) sotsiaalministri poolt koostatud nimekirja kantud äriühingus, mittetulundusühingus või sihtasutuses töötava invaliidi ja»;

4) paragrahvi 6 lõikes 2 asendatakse sõnad «invaliidide ühingu tootmisettevõtte» sõnadega «käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 4 nimetatud äriühing, mittetulundusühing või sihtasutus»;

5) paragrahvi 10 lõike 1 punktides 4 ja 5 asendatakse sõna «viiendaks» sõnaga «kümnendaks»;

6) paragrahvi 10 täiendatakse lõikega 5¹ järgmises sõnastuses:

« (5¹) Asutuse töötajate, kelle koosseis, koondandmed või konkreetsed tööülesanded on riigisaladus, sotsiaalmaksu arvestust peetakse rahandusministri määrusega kehtestatud korras.»

§ 66. Käibemaksuseaduse muutmine

Käibemaksuseaduse (RT I 1993, 60, 847; 1996, 63, 1149; 76, 1344; 81, 1447; 1997, 11, 96; 40, 621; 42, 679; 48, 773 ja 776; 72, 1187; 74, 1231 ja 1232; 1998, 23, 321; 57, 863; 86/87, 1410; 103, 1702; 1999, 18, 302; 27, 392; 52, 558; 92, 823) § 5 lõikes 4 asendatakse sõnad «ning tulumaksuseaduse (RT I 1993, 79, 1184; 1998, 9, 111; 28, 353 ja 354; 34, 485 ja 489; 40, 612; 51, 757; 61, 979; 103, 1699; 1999, 4, 51; 10, 150; 16, 270 ja 273; 27, 383 ja 393) § 5 lõike 1 punkti 2¹ alusel Vabariigi Valitsuse kinnitatud nimekirja kantud Eestis registreeritud mittetulundusühingute ja sihtasutuste» sõnadega «, tulumaksuseaduse alusel Vabariigi Valitsuse kinnitatud nimekirja kantud tulumaksusoodustusega mittetulundusühingute ja sihtasutuste ning Eesti kirikute, koguduste ja koguduste liitude registrisse kantud juriidiliste isikute».

§ 67. Tulumaksuseaduse kehtetuks tunnistamine

Tulumaksuseadus (RT I 1993, 79, 1184; 1998, 9, 111; 28, 353 ja 354; 34, 485 ja 489; 40, 612; 51, 757; 61, 979; 103, 1699; 1999, 4, 51; 10, 150; 16, 270 ja 273; 27, 383 ja 393; 101, 902) tunnistatakse kehtetuks.

Riigikogu esimees Toomas SAVI